Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 130 (485).
10 июнь 1982 й.
ПАЙШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

«КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистонда тилшунослик фанини ривожлантиришнинг актуал масалалари» мавзуида республика илмий конференцияси бўлиб ўтди.

Конференцияни Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Э. Ю. Юсупов қисқача кириш нутқи билан очди. Шундан сўнг, Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги Ш. Ш. Шоабдураҳмонов ва В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети ўзбек тилшунослиги кафедрасининг мудири, филология фанлари доктори, профессор А. Ғ. Ғуломовлар «КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистонда тилшунослик фанини ривожлантириш масалалари» мавзуида доклад қилдилар.

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти ўзбек тилшунослиги кафедрасининг мудири, СССР Педагогика Фанлари академиясининг мухбир аъзоси, филология фанлари доктори, профессор, М. А. Асқарова «Педагогика институтлари тилшунос олимларининг илмий ишлар самарадорлигини ошириш борасидаги вазифалари», Ф. Энгельс номидаги Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтининг ректори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, профессор Ғ. А. Абдураҳмонов «Тилшуносликнинг актуал проблемалари ва координация масалалари», С. О. Оржоникидзе номидаги Бухоро Давлат педагогика институти ўзбек тилшунослиги кафедрасининг мудири, филология фанлари доктори, профессор Ҳ. Неъматов «КПСС XXVI съезди ва ўзбек тилини тадқиқ қилишнинг янгича йўналишлари» мавзуларида қўшимча доклад қилдилар.

Конференцияда Ўзбекистонда тилшунослик фанини ривожлантиришнинг актуал масалаларига доир тавсиянома бир овоздан маъқулланди.

С. РИЗАЕВ.

«НОВЫЙ МИР» ЖУРНАЛИНИНГ ИЖОДИЙ КЕЧАСИ

9 июнь куни республика Кино уйида «Новий мир» журналининг Ўзбекистон ССРдаги кунлари қатнашчилари — Москва таниқли адибларининг Тошкент жамоатчилиги вакиллари билан ижодий учрашуви бўлиб ўтди. Бу учрашувга машҳур ойлик журналнинг доимий ўқувчилари келишди. Журнал кунларининг ўзи каби бу ижодий учрашуви ҳам СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланди. Суҳбатнинг асосий мавзуи ҳам совет халқининг буюк бирдамлиги, адабиётнинг интернационаллиги, ёзувчининг КПСС XXVI съезди белгилаб берган коммунистик бунёдкорлик ишидаги масъулиятли ролига бағишланди.

Учрашувни Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари С. О. Азимов очди. У «Новий мир» журнали республика журналхонлари орасида зўр эътибор қозониб, уларнинг энг севимли нашрларидан бирига айланди, деб таъкидлади. Журнал саҳифаларида совет кишилари — янги жамият бунёдкорларининг қаҳрамонона ишларини, уларнинг планетада тинчлик учун, халқлар ўртасидаги дўстлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш учун олиб бораётган курашини акс эттирувчи юксак бадиий асарлар босилмоқда. Леонид Ильич Брежневнинг эҳтиросли партия публицистик асарлар намунаси бўлган китоблари бу журналда биринчи марта эълон қилинди.

«Новий мир» журналининг бош редактори, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. В. Карпов журналнинг вазифалари, ижодий режалар ҳақида гапириб берди. У хўжалик, илмий ва маданий фаолиятнинг барча соҳаларида катта муваффақиятларга эришаётган Ўзбекистон меҳнаткашлари билан бу йилги учрашув ёзувчилар учун ажойиб ижодий илҳом манбаига айланади, бўлажак асарлар учун яхши материаллар беради, деб таъкидлади. Биз доимо республика меҳнаткашларининг шарафли ишларини ҳаяжон билан кузатамиз, пахтакорларнинг долзарб мавсуми бошланганида — бизнинг ҳам ишимизда долзарб кунлар бошланади, деди адиб. Шунинг учун ҳам журнал саҳифаларида ўзбекистонлик шоир, ёзувчи, публицистларнинг асарлари пайдо бўлиши табиий бир ҳолдир.

Кечада СССР Давлат мукофотининг лауреати А. А. Вознесенский, «Новий мир» бош редакторининг ўринбосари М. Д. Львов шеърлари янгради, шеърларни авторларнинг ўзлари ўқидилар. Шоирлар, прозаик В. В. Орлов Совет Ўзбекистони ишчилари, деҳқонлари — барча меҳнаткашлари билан, қадрдон дўстлари — республикамиз ёзувчилари билан учрашувлар қувончи ҳақида гапириб ўтдилар. Бундай суҳбатлар, дейишди нотиқлар, миллий адабиётларни ўзаро бойитиш каби олижаноб ишга хизмат қилиб, ҳаётни янада чуқурроқ билиш, шарафли меҳнати билан бутун мамлакатга машҳур бўлган кишилар билан, янги ёзиладиган асарларнинг қаҳрамонлари билан яқиндан танишиш имконини беради.

Шаҳар меҳнат коллективларининг вакиллари, республика адиблари — Ўзбекистон халқ ёзувчилари Р. Файзий, Н. Сафаров, «Ташсельмаш» заводининг ишчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Мўйдинов, ёзувчи О. Ёқубов, шоира Г. Нуруллаева «Новий мир» журналининг Ўзбекистондаги кунлари ўзбек совет адабиётини янада ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эга эканлигини гапириб ўтдилар. Бу журнал ҳақиқий маҳорат мактабига, ҳозирги замон проблемаларига ўткир зеҳн билан ёндошиш мактабига айланди, деб таъкидлашди улар. Бу мактаб профессионал кўникмаларни ҳосил қилиш билан бирга, ранг-баранг адабиёт дунёсидаги мавқени — замон билан баравар қадам ташлашга, китобхонларнинг юксак талаблари даражасида бўлишга, ўқувчиларда ватанпарварлик, коммунизм юксак идеалларига садоқат туйғуларини тарбиялашга даъват этилган партиявий ёзувчи мавқеини аниқ белгилаб олишга ёрдам беради.

(ЎзТАГ).

КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорлари—ҳаётга

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ УМУМХАЛҚ ИШИ

• ПАРТИЯ РЕЖАЛАРИ — ХАЛҚ РЕЖАЛАРИ
• ҲАММА НАРСА ИНСОН УЧУН
• ТОШКЕНТЛИКЛАРНИНГ ИЛҲОМБАХШ МЕҲНАТИ
• «ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ИТТИФОҚИГА САДОҚАТ

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИНИ БАЖАРИШ МИЛЛИОН-МИЛЛИОН СОВЕТ КИШИЛАРИНИНГ ЗЎР ҒАЙРАТ БИЛАН МЕҲНАТ ҚИЛИШИНИ ТАЛАБ ЭТАДИ. КАДРЛАРИМИЗНИНГ БИЛИМЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЧИЛИК САНЪАТИ, ПАРТИЯНИНГ ОММА ЎРТАСИДАГИ ИШЛАРДА ТЎПЛАГАН БУТУН БОЙ ТАЖРИБАСИ — ШУЛАРНИНГ ҲАММАСИ ИШГА СОЛИНИШИ ЛОЗИМ.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

Шу куннинг интервьюси

ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИК ИСТИҚБОЛИ

Ўрта Осиё темир йўли ёрдамчи хўжаликларининг ишлаб чиқариш базаси йил сайин ривожланиб бормоқда. Мухбиримиз темир йўл касаба союз ташкилоти раисининг ўринбосари И. И. Преображенскийга мурожаат этиб, ёрдамчи хўжаликларни ташкил этишдаги ютуқлар ва навбатдаги вазифалар ҳақида сўзлаб беришни сўради.

— КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми совет кишилари олдига озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни қисқа муддатларда анча кўпайтиришни вазифа қилиб қўйди, — дейди И. И. Преображенский. — Бунинг учун шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари қўлни-қўлга бериб ҳамкорлик қилишлари, куч ва ғайратларини сарфлашлари лозим. Жумладан ёрдамчи хўжаликларни ташкил этишда тўпланган тажриба кенг ёйилиши, хўжаликларнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланиши лозим. Чунки ёрдамчи хўжаликлар аҳолини гўшт, сут, сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашда муҳим омиллардан бири бўлмоқда.

Ҳозир Ўрта Осиё темир йўлининг ўн бир бўлинмасидан тўққизтасига ер участкалари ажратиб берилган. Масалан, яқинда Қорақалпоғистон бўлинмасида янги «Рассвет» сабзавотчилик-чорвачилик совхози ташкил этилди. Эндиликда темир йўлчилар ихтиёрида деярли тўққиз минг гектар ер бўлиб, уларда беш минг бош қорамол, 20 мингтадан ортиқ парранда, беш минг бошга яқин чўчқа боқиляпти.

Партия ва касаба союз ташкилотларининг доимий ёрдами туфайли ёрдамчи хўжаликларнинг ишлаб чиқариш базаси мустаҳкамланмоқда. Буларда ишловчилар учун бир қанча маданий-маиший қулайликлар яратиб берилмоқда. Бунга Тошкент шаҳри яқинидаги «Ўзгариш» совхозида амалга оширилган ишлар яққол мисол бўла олади. Совхозда кейинги йилларда бир нечта янги молхона ва паррандахоналар қурилди. Натижада гўшт, сут ва сабзавот маҳсулотлари етиштириш анча ўсди. Яъни темир йўл ишчи ва хизматчиларини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш яхшиланди.

Қизил Арват вагонремонт заводининг ёрдамчи хўжалигини ҳам ривожлантириш тадбирлари амалга оширилмоқда. Яқинда бу хўжаликда 1500 бош мол бўрдоқига боқиладиган молхона, озуқа омбори қурилди. 300 бош соғин сигирга мўлжалланган бино қурилиши бошлаб юборилди. Бу ерда ишловчилар учун замонавий турар жой биноси фойдаланишга топширилди.

Коллектив боғдорчилик ва сабзавотчилик озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириш резервларидан бири бўлиб, ҳозир шу мақсадда темир йўлчилардан олти мингдан ортиқ кишига ер участкалари ажратиб берилган. Улар салкам 150 гектар майдонда бўш вақтларида деҳқончилик қилишмоқда. Улар ўтган йилнинг ўзида 200 тоннадан ортиқ мева, сабзавот ва картошка етиштириб, ўз оилаларининг ана шу маҳсулотларга бўлган эҳтиёжининг бир қисмини қондиришди.

Ёрдамчи хўжаликлар ва коллектив боғдорчилик фойдали эканлиги юқоридаги мисоллардан кўриниб турибди. Чунки булар ошхоналар ва болалар боғчаларини, ишчиларнинг оилавий рўзғорини қўшимча сабзавот, мева, гўшт ва сут билан таъминлаш имконини беряпти. Шу боисдан бу соҳада тўпланган тажриба асосида ёрдамчи хўжаликларни янада ривожлантириш тадбирларини кўряпмиз. Мақсадимиз ўн биринчи беш йиллик охиригача чорвачилик ва сабзавотчилик маҳсулотлари етиштиришни икки баравар кўпайтиришдир.

Айни пайтда ёрдамчи хўжаликлар олдида айрим муаммолар ҳам бор. Жумладан хўжаликларда қишлоқ хўжалик техника воситалари етишмайди. Бундан ташқари ажратиб берилган майдонлар асосан сув чиқиши қийин бўлган ташландиқ ерлар. Шунингдек Тошкент шаҳри атрофида коллектив боғдорчилик ва сабзавотчиликни ташкил этиш учун ер ажратиб бериш масаласи ҳалигача ҳал этилгани йўқ.

КПСС Марказий Комитетининг май Пленумида таъкидлаб ўтилганидек, булар ижобий ҳал этилиши мумкин бўлган муаммолардир. Темир йўлчилар партиямиз кўрсатмаларини амалга ошириш учун куч ва ғайратларини аямайдилар. Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига ўз ҳиссаларини қўшадилар.

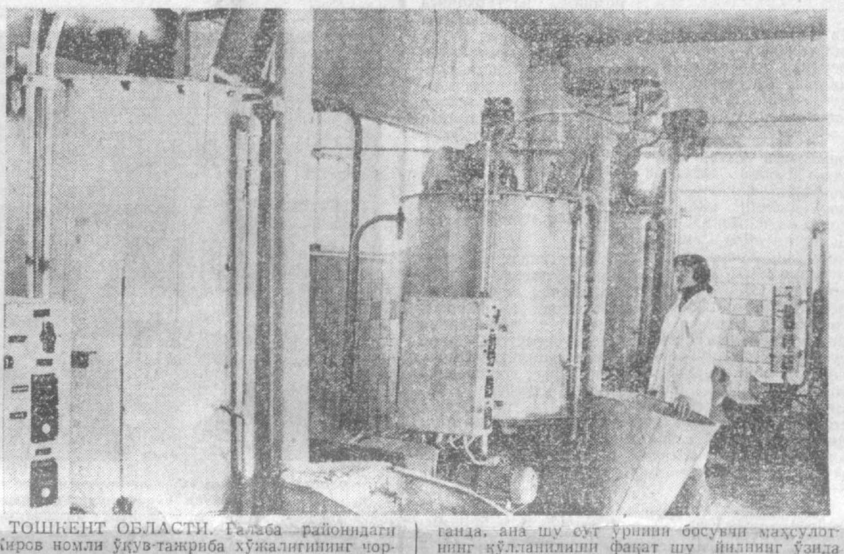

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Ғалаба районидаги Киров номли ўқув-тажриба хўжалигининг чорвачилик фермасида бузоқларга бериладиган табиий сут ўрнини босувчи маҳсулот ишлаб чиқариладиган цех фойдаланишга топширилди. Ушбу маҳсулот таркибига сув, обрат, турли озуқалар, микроэлементлар ва бошқа компонентлар киради. Мазкур маҳсулотнинг таркиби ва тайёрланиш технологияси Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг олимлари томонидан ишлаб чиқилган. Янги ем бузоқларга маъқул бўлмоқда.

Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, ана шу сут ўрнини босувчи маҳсулотнинг қўлланилиши фақат шу йилнинг ўзида минг тоннадан зиёд табиий сутни иқтисод қилиб қолиш имконини беради. Иқтисод қилиб қолинган сут аҳолига реализация қилиш учун жўнатилади.

* * *

СУРАТДА: Ғалаба районидаги Киров номли ўқув-тажриба хўжалигининг чорвачилик фермасида ишга тушган сут ўрнини босадиган маҳсулот ишлаб чиқарадиган цех.

Г. Пун фотоси, (ЎзТАГ).

СУТ МАҲСУЛОТЛАРИ КЎПАЯДИ

— Корхонамиз маҳсулот тайёрлаш учун хом ашёни асосан пойтахт области районларининг хўжаликларидан олади, — деб ҳикоя қилади Тошкент сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори Ш. Мусаев. — КПСС Марказий Комитети озиқ-овқат масаласини алоҳида программа сифатида биринчи навбатга қўйганлиги мамлакатимиз миқёсида КПСС XXVI съездидан кейин буюк тарихий воқеадир. Жонажон Ватанимизнинг бугунги ва бундан кейинги тараққиёти ана шу хайрли программанинг нечоғли муваффақият билан амалга оширилишига боғлиқ. Бирлашмамизнинг жонкуяр коллективи айни кунларда ана шу программа кўрсатмаларига жавобан якдиллик билан меҳнат қилмоқда.

Дарҳақиқат, шу кунларда бирлашма ва унинг филиалларига қадам қўйган киши корхона коллективи сидқидилдан меҳнат қилаётганининг гувоҳи бўлади. «КПСС XXVI съезди қарорларини муддатидан олдин бажарамиз!», «Зарбдор меҳнатимиз — СССР 60 йиллигига!» шиорлари остида социалистик мусобақани тобора авж олдираётган корхона ишчилари катта ютуқларга эришмоқдалар.

Корхона коллективининг ўнинчи беш йилликда эришган ютуқлари, айниқса, самарали бўлди. Ҳаммаси бўлиб 17 миллион 533 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу пландагига нисбатан 628 минг сўм кўпдир. Аҳолига сифатли сут ва ундан тайёрланган маҳсулотлар етказиб бериш плани ошиғи билан 122 процентга етказиб бажарилди. Болаларга мўлжаллаб ишлаб чиқарилган маҳсулотлар плани 108,8 процентни, бирлашма ишлаб чиқаришининг ўсиш суръати эса 105,7 процентни ташкил этди. Кўриниб турибдики, корхона коллективи ўтган беш йилликда эришган муваффақиятлар чакки эмас.

Коммунистик партиямиз XXVI съезди тарихий қарорларини изчил ҳаётга тадбиқ этиб бораётган бирлашма коллективи ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили ва иккинчи йилининг ўтган ойлари мобайнида ҳам ўз анъанасига содиқ қолиб меҳнат қилди. Ўтган бир йилу беш ой давомида 58 миллион сўмлик маҳсулот тайёрланди. Корхонанинг Д. Раҳмонова, А. Нурчибоев, У. Қурбонова сингари юзлаб пешқадам ишчилари қўлга киритган ютуқлар қувончли бўлмоқда. Бу фидокорлар беш йилликни уч-тўрт йилда бажариб, мамлакатимизнинг муборак юбилейини муносиб туҳфалар билан кутиб олиш учун курашмоқдалар.

Бирлашмада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг юқори сифатлилигини таъминлашга айниқса катта аҳамият бериб келинмоқда. Маҳсулотларни сифатли қилиб тайёрлаш бугунги кунда корхона ҳаётидаги бош масаладир. СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган озиқ-овқат программасидаги **«Саноатнинг озиқ-овқат тармоқлари, айниқса, сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш тез суръатлар билан ривожлантирилсин. Сутнинг сифати яхшилансин»**, деган сўзлар корхона ишлаб чиқаришининг бугунги йўналишини белгилаб беради.

Программага мувофиқ бирлашмада бир талай чора-тадбирлар белгилаб олинди. Бу чора-тадбирларни амалга ошириш қизғин давом этмоқда. Жумладан, бирлашмага асосий хом ашёни етказиб берадиган районлардаги хўжаликларга вакиллар юборилди. Бу вакиллар хўжаликларда сутни ташиб беришдаги қийинчиликларни бартараф этиш, вақтни, ёнилғини тежашнинг энг самарали йўлларини тавсия қилиб, хўжалик раҳбарлари билан шартномалар тузадилар. Бирлашма аҳолидан ортиқча хом ашёни қабул қилиб олишни ҳам кучайтиради. Ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун янги қувватлар ишга солинади.

Ҳозирги пайтда корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар 25—30 хилни ташкил этади. 1990 йилга бориб бирлашма 40—45 хилда маҳсулот ишлаб чиқариладиган бўлади. Зеро маҳсулот сифати ва ассортиментини ошириш йўлидаги ҳар бир қадам Коммунистик партиямиз ўртага ташлаган қимматли программанинг амалдаги ифодасидир.

С. САИДОВ.

• *Қишлоққа—такомиллашган техника*

ҚУЛАЙ КАБИНА

Тошкентда ясалган янги трактор иссиқда, совуқда, чанг бўрони, жала, шовқин, вибрация, химиявий актив муҳитда синаб кўрилди. Давлат синовининг ҳисоботида кабинага «аъло» баҳо қўйилди.

— Кабинанинг бундан аввалги конструкцияси ноқулайлигидан деҳқонлар нолир эдилар, — дейди «Тошкент трактор заводи» бирлашмасининг директори И. Мусин. — Эндиликда бу камчиликлар йўқотилди. Маҳсулотнинг сифат характеристикалари яхшиланди — КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленумида Леонид Ильич Брежнев сўзлаган нутқда айни шундай вазифа қўйилганди.

Трактор кабинасини салон деб атаб бўлмасада, лекин у дарҳақиқат енгил автомобиль салонига ўхшаб кетади. Синовларда қатнашган механизаторларнинг ўзлари шундай деб ҳисоблашмоқдалар. Қирқ градусли жазирамада унинг ичи салқин, — кондиционер яхши ишлаб туради, қаҳратон совуқда эса иссиқ бўлади. Ишлаб турган моторнинг шовқини деярли сезилмайди — кабина пухта изоляция қилинган. Тракторнинг рулини ҳатто ўспирин ҳам бемалол бошқара олади: махсус қурилмалар нагрузкани сусайтиради. Амортизаторлар системаси пухта ишлаб чиқилган. Хайдалган даладан ўтиб бораётган ҳайдовчи силкинишларни сезмайди.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

⊙ Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков 8 июнда норасмий амалий визит билан Украинанинг пойтахти — Киевга келди.

⊙ 1982 йил 8 июнда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши — «Космос-1376» учирилди.

Оҳоб-сихлок жсиқс
оқшом суҳбатлари

ГУЛДЕК ЧИРОЙЛИ БАХТ

З. Дўстмуҳамедованинг шу сарлавҳали мақоласида Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчилари Жўрабек Тўйчибоев ва унинг умр йўлдоши Махфиратхонларга ўзлари меҳнат қиладиган жойда кўрсатилаётган ҳурмат-эҳтиром ҳақида, Жўрабек ва Махфиратхонларнинг ўз бахтларини ажойиб анъаналарга эга бўлган коллективда топганлиги ҳақида ҳикоя қилинади.

«ИНСОН — ҲАЁТ ГУЛТОЖИ»

Бугун ана шу анкета саволларига Ўзбекистон ССР Фанлар академияси микробиология институтининг директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Беруний номидаги республика Давлат мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, биология фанлари доктори, профессор Ахрор Музаффаровнинг жавоблари эълон қилинмоқда.

СОҒЛОМЛИК ТУЙҒУСИ

Психология фанлари кандидати Р. Тўрахонова болаларда қувноқлик ҳиссини тарбиялаш, унда юмор ҳиссиётини ўстиришда тарбиячи ва ота-оналарнинг вазифаларига тўхталади.

ДИЛ БИЛГАН — ҚАДР БИЛАДИ

Газета мухбири М. Муродов шу сарлавҳали мақоласида кишиларнинг ёшларидан қатъий назар бир-бирларига эътиборли бўлишлари кераклиги ҳақида, ҳар қандай вазиятда ҳам одамлар ўзаро муносабатда оқил бўлишлари тўғрисида, каттами, кичикми инсонни ранжитиб қўймаслик хусусида атрофлича фикр юритган.

20 ИЮНЬ — МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

Сайловчилар билан учрашув

Маҳаллий Советларнинг депутатлигига номзодларнинг сайловчилар билан учрашуви сайловолди кампаниясининг муҳим босқичидир. Бу кампания юксак ишчанлик ва сиёсий активлик вазиятида ўтиб, маҳаллий Советларнинг фаолиятини яхшилаш, КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорларини бажариш бўйича Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари олдида турган вазифаларни бажариш йўллари ҳақидаги конкрет, қизғин суҳбатларга айланмоқда.

479-Чилонзор район сайлов округидан халқ депутатлари шаҳар Совети депутатлигига номзоди кўрсатилган Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров ўз сайловчилари билан учрашди. Учрашувни Чилонзор район партия комитетининг биринчи секретари Т. Содиқов очди. У сайловчиларни депутатликка номзоднинг таржимаи ҳоли билан таништирди. У. У. Умаровнинг Тошкент шаҳар партия комитети биринчи секретари лавозимида коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш, шаҳар меҳнаткашларини беш йиллик топшириқларини бажаришга сафарбар этиш бўйича олиб бораётган катта ташкилотчилик фаолиятини таъкидлади.

Депутатликка номзод, учрашувда сўзга чиққан 2-пойафзал фабрикаси партия комитетининг секретари Л. Дворцис, «Узгипрозем»га қарашли фабриканинг ишчиси Ф. Раҳимова, педагогика билим юртининг ўқувчиси М. Бойхонова ва бошқа сайловчилар сайловдан-сайловгача ўтган даврда Ўзбекистон пойтахти ва Чилонзор районининг иқтисодий ва социал жиҳатдан ривожланганлиги ҳақида, ўн биринчи беш йилликда тошкентликлар олдида турган вазифалар ҳақида гапирдилар.

Сайловчилар депутатликка номзодга наказлар беришди, шаҳарни ободонлаштириш, транспорт, маиший хизмат, савдони янада ривожлантиришга доир ўз таклифларини баён этдилар.

УСТОЗЛАР ВА ШОГИРДЛАР

Ўзбекистон театр жамияти қошидаги Актёрлар уйи ҳар доим томошабинлар билан гавжум бўлади. Актёрлар уйи залида ажойиб инсон, кўзга кўринган санъат арбоблари, ўзбек театри ривожига ўзининг улкан ҳиссасини қўшган СССР халқ артисти А. Ҳидоятов, Ўзбекистон ССР халқ артистлари М. Мироқилов, Е. Бобожонов, М. Қориёқубов, М. Уйғур, М. Қориева, О. Жалилов, М. Холмуҳамедов каби кўплаб таниқли санъаткорларнинг яратган ўлмас образларини эслаш, хотирлаш ниятида ўтказилаётган «Биз уларни яхши билардик» циклидаги кечалар, «Ёшлар дебюти», «Устозлар ва шогирдлар» мавзуи асосида ўтказилаётган кечалар анъанага айланиб қолди.

Куни кеча бу ерда «Устозлар ва шогирдлар» циклидаги кеча бўлиб ўтди.

Бу навбатдаги кеча М. Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваториясининг катта ўқитувчиси, халқ маорифи аълочиси Обиджон Ҳолмуҳамедовнинг ижоди ва фаолиятига бағишланди.

Кечада СССР халқ артистлари Ҳалима Носирова, Тамарахоним, Ўзбекистон ССР халқ артисти, Тошкент Давлат консерваториясининг профессори Насим Ҳошимов, профессор Аҳмад Одилов, шунингдек, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Шуҳрат Йўлдошев, Д. Омонуллаевалар сўзга чиқдилар.

М. РАҲИМОВА.

КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорлари—ҳаётга

Халқимиз фаровонлиги йўлида

«Нон, нон-булка ва макарон маҳсулотлари, ёрма ҳамда бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари савдосини ташкил этиш яхшилансин. Уларни савдо шаҳобчаларига етказиб бериш оперативлиги оширилсин».

(«СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган озиқ-овқат Программаси»дан).

«Ғалланг бўлса, қўшиқ ҳам оғиздан тушмайди...» — Леонид Ильич Брежневнинг бу доно сўзлари қалбимиздан чуқур ўрин олди. Ана шу ғалла туфайли, пахта ва бошқа деҳқончилигимиз туфайли ҳаётимиз кундан-кунга янада фаровонлашиб бормоқда. Барча совет кишилари қатори шаҳримиз меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленумида «СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган озиқ-овқат программаси ва уни амалга ошириш тадбирлари тўғрисида»ги докладини ва Пленум қарорларини зўр қизиқиш билан ўрганмоқда. Буни биз Тошкент нон ишлаб чиқариш бирлашмаси корхоналарида бўлганимизда яна бир бор ҳис қилдик.

Шаҳримиз аҳолиси ҳар куни ана шу бирлашманинг корхоналаридаги нонвойлар томонидан тайёрланган 40 дан ортиқ ассортиментдаги 350-370 тонна маҳсулотларни шаҳар магазинларидан харид қилишади. Шундан 70-80 тоннасини миллий нонлар ташкил этади. Бири-биридан мазали нонларни аҳоли дастурхонига сифатли қилиб етказиб беришда бирлашманинг икки мингдан ортиқ ишчиси уч сменада меҳнат қилмоқда. Беш йилликни икки ярим йилда бажаришга аҳд қилган 4-нон заводининг пешқадам ишчиларидан Ш. Тагирова ва Р. Алиева, М. Шишкина ва Ф. Абдиевалар фақат планларни ортиғи билан бажаришга эришибгина қолмай, балки нонларнинг ҳамиша сифатли бўлишини ўйлаб бошқаларга ўрнак бўлишмоқда. Ана шу пешқадамлар ғайрати туфайли 1-нон заводи 1981 йилнинг тўрттала кварталида, 4-нон заводи эса 1982 йилнинг биринчи кварталида бирлашма бўйича ғолиб деб топилди. Бирлашма эса 1982 йилнинг беш ойлик планини муддатидан илгари адо этиб, аҳолига пландан ташқари 401 минг сўмлик ҳар хил ассортиментдаги маҳсулот етказиб берди.

Бешта йирик завод, 13 та ана шу корхоналарнинг филиаллари ва 29 та тандирда нон ёпиладиган бўлимларнинг раҳбарлари ҳар икки ҳафтада бир маротаба ўтказиладиган директорлар йиғилишига тўпланишиб, йўл қўйилаётган камчиликлар ва ютуқлар ҳақида баҳслашишади. Уларнинг ҳаммасининг ҳам истаги битта, корхоналарда ишчилар учун қулайлик яратиш, зиммага олган топшириқни ортиғи билан, сифатли қилиб бажариш ва қилинадиган ишларни режалаб олиш. Биз ҳам ана шу йиғилишда иштирок этиб, мажлисдан сўнг бирлашманинг бош инженери Ғафур Юсупович Юсупов билан суҳбатлашдик.

— «СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган озиқ-овқат программасида корхоналар маҳсулотларини савдо тармоқларига етказиб бериш оперативлиги оширилсин» деган сўзлар бор,— дейди Ғ. Юсупов.— Тўғрисини айтиш керак: бизда маҳсулотларни магазинларга ўз вақтида етказиб беришда бир қанча муаммолар мавжуд. Асосий муаммолардан бири шуки ҳалигача нонларни контейнерларда магазинларга туширишга ҳал этилмаган. Ишга татбиқ этилган «АПХ—8», «А130 — Ф» маркадаги контейнерлар ўзини оқламади. Машиналарга маҳсулотларни ёғоч этажеркаларга қўйиб ортиш анча қийинчилик туғдиради, вақтни олади. Натижада оперативлик йўқолади.

Ҳозир шаҳримиздаги 500 дан ортиқ магазинлар нон билан савдо қилади. Шулардан 125 таси ихтисослаштирилган магазинлардир. Шуни айтиш керакки, кўпчилик магазинлар контейнерларда нон сотилишига мослаштирилмаган. Яқиндан бошлаб учта «КС—8» маркали машиналар корхоналаримизга хизмат кўрсата бошлади. Бизни 3-автокомбинат машина билан таъминлайди. Ана шундай контейнерли машиналар сонини бир озгина ўзгартириш киритган ҳолда кўпайтириш керак. Бу машина шуниси билан афзалки, контейнерлардаги маҳсулотлар машиналарга ўрнатилган ричаглар ёрдамида ердан машинага ортилади ва тушириладн. Фақат контейнерларнинг ғилдираклари оғир юк кўтаришга мослаштирилган бўлиб, магазинга олиб кирилганда тахта полларга зарар келтирмоқда.

— Маҳсулотларни ўз вақтида савдо шахобчаларига етказиб беришда яна нима тўсқинлик қилмоқда? — деб сўраймиз бош инженердан.

— Биласизми, шаҳримиздаги магазинларнинг деярли ҳаммаси нонларни фақат эрталаб қабул қилишни хоҳлашади. Лекин, бизда бунга тўла имконият йўқ. Ҳозир кечқурунлари 35 процент, эрталаб 65 процент нонлар савдо шахобчасига элтилмоқда. Агар биз магазинларга маҳсулотларнинг кўпроғини кечқурун олиб борганимизда эди, ишимизни ҳозиргидек уч сменада эмас, балки икки сменага ўтказиб, аҳолига янада сифатли нонлар етказиб берган бўлардик.

Бирлашмада янги хилдаги маҳсулотлар ишлаб чиқаришга, иқтисод ва тежамкорликка ҳам яхши аҳамият берилмоқда. Ўтган йили етти хил янги ассортиментдаги маҳсулот тайёрлаш йўлга қўйилган бўлса, шу йилнинг беш ойи мобайнида яна янги уч тури ишлаб чиқаришга жорий этилди. Булар ичида парҳез нони ва қанд касаллиги билан оғриган беморлар учун мўлжалланган нонлар бор. Ўтган йили 1 килограммли нонлар ишлаб чиқарилиб, анчагина нобудгарчиликка йўл қўйилган бўлса, бу йилдан бошлаб 1 килограммли нонлар бекор қилиниб, ўрнига 0,7— 0,9 килограммли нон ишлаб чиқарилмоқда. Ана шу янгиликларни ишга татбиқ этиш туфайли шу йилнинг 1-кварталида 1.800 тонна маҳсулот иқтисод қилинди. Бу бир йилда 7200 тоннани ташкил этади. Бу иқтисод қилинган нон ҳисобига шаҳримиз аҳолисини йигирма кун нон билан таъминлаш мумкин. Яна шуни айтиш керакки, ўтган йили беш ойда шаҳримиздаги савдо шахобчаларидан суви қочган, қотиб қолган нонлардан 150 тонна қайтиб келган бўлса, шу йилнинг беш ойи мобайнида 55 тонна қайтди.

Бирлашма меҳнаткашлари ҳамшаҳарларимиз дастурхонига етказиб берилаётган маҳсулотларнинг ҳамиша ранг-баранг ва сифатли бўлишига эришишлари, бу ишга алоқадор бўлган шаҳар савдо Бош бошқармаси ва 3-автокомбинат раҳбарлари — нонларни ўз вақтида аҳоли дастурхонига етиб боришини таъминласалар мақсадга мувофиқ бўларди.

Халқимизда «Нондек азиз бўлинг», деган ҳикматли сўз бор. Ҳаётимиз фаровон бўлиб, тўкинчилик бўлиб бораётган экан нонни ҳамиша эъзозлашимиз, нобудгарчиликка, исрофгарчиликка йўл қўймасдан, «СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган озиқ-овқат программаси»да белгилаб берилган кўрсатмаларни амалга оширишга ҳар биримиз ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшишимиз керак.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

Тарих солномасидан

МАЪРИФАТ МАСКАНИ

Ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон ССРга учинчи Ленин ордени топширилиши муносабати билан Тошкентдаги тантаналарда сўзлаган нутқида: «Феодал-бойларча урф-одатлар бартараф этилиши туфайлигина ўзбек аёли социалистик жамиятнинг озод ва тенг ҳуқуқли аъзоси бўлиб қолди», деган эди. Хотин-қизлар клублари бунда муайян роль ўйнаган.

Клублар аёлларни ва болаларни муҳофаза қилиш ҳуқуқларини, болалар ва ўсмирларни тарбиялаш методларини ўргатибгина қолмай, революцион мактаб ҳам бўлган эди. Бундан олтмиш йил муқаддам Ўзбекистонда биринчи бор хотин-қизлар клуби ҳозирги Самарқанд область Хўжанд районида очилди. Унда хотин-қизлар учун мактаблар ташкил қилинди.

Ҳар бир янги клубни очишда катта қийинчиликларни бартараф қилишга тўғри келган. Масалан, Чинозда хотин-қизлар клуби иш бошлаши билан хотин-қизларни йўлдан оғдириш учун очиқ кураш бошланган. Кўриниб турибдики, хотин-қизлар клуби ишларини кенгайтириш у пайтларда қийин шароитда олиб борилган. Аммо кейинчалик бу клублар кенг эътибор қозона боради. Хотин-қизлар бу ерда ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб топганлар, бирбирлари билан мулоқотда бўлганлар, янги ҳаётда ўз ўринларини топиш учун биргалашиб курашиш лозимлигини англаб етганлар.

Коммунистик партия ва Совет давлати хотин-қизлар ўртасида клублар орқали олиб борилаётган ишларни қўллаб-қувватлаб, ўз навбатида, партия ташкилотларига хотин-қиз клублари тармоқларини янада ривожлантириш зарурлигини кўрсатиб ўтган. 1926 йил ноябрь ойида Москвада хотин-қизлар клублари ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши бўлди. У хотин-қизлар клубининг Низоми тўғрисида, хотин-қизларнинг шаҳардаги клублари иши тўғрисида, Шарқ қишлоқ жойларида хотин-қизларнинг деҳқон бурчаклари тўғрисида резолюциялар қабул қилди. 1927 йил 14 январда ВКП(б) Марказий Комитети хотин-қизлар клублари ходимларининг I Бутуниттифоқ кенгаши материалларини ва унинг ҳисоботини кўриб чиқиб, «Совет Шарқида хотин-қизлар клубининг вазифалари тўғрисида» қарор қабул қилди. Бу қарорда Шарқдаги хотин-қизлар клуби олдидаги вазифалар кўрсатиб берилди: Шарқ хотин-қизлари саводсизлигини тугатиш, хотин-қизларни кўпроқ Советларга, кооперацияга тортиш, улардан энг активларини партияга қабул қилиш, касаба союз мактаблари ва артеллар билан ҳамкорликда хотин-қизларни ишлаб чиқаришга жалб қилиш, уларнинг уй-рўзғор ва қишлоқ хўжалигидаги меҳнатини ташкил қилиш ва енгиллаштириш каби вазифалар белгиланди.

Шу сабабли ҳам хотин-қизлар клублари ўз фаолиятларини асосан тўрт йўналишда олиб борган. Шулардан биринчиси, сиёсий-оқартув ишлари эди. Иккинчи йўналиш эса ишлаб чиқаришни тарғиб қилиш эди. Уларни ўзлари яшаётган жойлардаги ишлаб-чиқариш корхона ва артелларига кириш учун маълум соҳа бўйича ишлаб чиқариш кўникмаларини ҳосил қилишга ёрдамлашиш керак эди. Хотин-қизларда коллективизм ва ўртоқларча ёрдам ҳиссини уйғотиш зарур эди.

Тошкентда ўзбек хотин-қизлари бичиш-тикиш ишлари билан жуда яқиндан таниш бўлганликлари учун клуб очилгандан сўнг тикувчилик артеллари ҳам очилди. Тошкентда кейинчалик 2 та янги фабрика очилиб, клуб аъзолари ана шу фабрикаларга ишга жойлаштирилди.

Учинчи йўналиш эса хотин-қизларга ўз ҳуқуқларини тушуниб олишга ёрдам беришдан иборат эди. Шу мақсадда клублар қошида юридик ёрдам кўрсатиш бюролари, юридик консультациялар, справка бюролари ташкил қилинди. «Клуб активистлари, — деб эслайди ўз хотираларида Ф. Йўлдошбоева, — айниқса балоғатга етмаган қизларни турмушга узатиш ҳаракатларига кескин муносабатда бўлишарди. Ўн икки яшар Инобат Қурбонованинг ота-онаси қизини катта қалин ҳисобига собиқ Маткарим бойга хотинликка берган. Бу хабарни эшитган ячейкамиз аъзоларининг ўша фурсатлардаги ҳаяжони, қаҳр-ғазабини ифода этиш мушкул. Бу ҳақда биз гарчи кеч хабар топган бўлсак ҳам, комсомол ячейкаси қараб турмади. Улар Маткарим қулоқни суд қилиб, жазолаш талаби билан чиқдилар... Натижада, қиз озод қилиниб, иш билан таъминланди. Инобат ўз ихтиёри билан комсомол сафига кирди. Ота-онасидан кечиб, хотин-қизлар клубида яшай бошлади».

Бу факт клублар ўша даврда хотин-қизлар ҳаётида қандай ўрин тутгани ҳақида аниқ тасаввур бериши мумкин.

Хотин-қизлар клуби фаолиятининг тўртинчи йўналиши эса хотин-қизларни маданий тадбирларга жалб қилишдир. Шу сабабли ҳам клуб ташкил топган куннинг дастлабки пайтларидан бошлабоқ бадиий ҳаваскорлик, драматик, хор, музика тўгараклари ташкил қилина бошланди, спектакль ва концертлар, кинофильмлар кўрсатилди. Ҳозирда халқимиз номини ҳурмат ва эҳтиром билан тилга оладиган, элга санъат усталари бўлиб танилган. СССР халқ артистлари Лутфихон ая Саримсоқова, Сора Эшонтўраева, Мукаррама Турғунбоевалар ўз фаолиятларини хотин-қизлар клуби қошида ташкил этилган ҳаваскорлик тўгаракларидан бошлашган эди.

Хотин-қизлар клуби ҳозир ҳам мавжуддир. Масалан, Олмалиқ Маданият саройи қошидаги «Дилором» клуби, Қарши шаҳрида «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» маҳалласида «Дугоналар» клуби ва бошқалар бор. Лекин бу клублар фаолияти аввалги клублардан фарқ қилади, албатта.

Шундай қилиб, ўтмишда камситилган ўзбек аёли бугунги бахтли кунларимизда ўз яратувчилик меҳнатлари, оналик ғурури билан фаровон ҳаёт кечирмоқда. Улар ижтимоий ҳаётимизнинг барча соҳаларида актив иштирок этиб, Ватанимиз шуҳратига-шуҳрат қўшмоқдалар, миллионларнинг ҳурмат-эътиборига мушарраф бўлмоқдалар.

А. РЎЗМЕТОВ,
педагогика фанлари кандидати.

Лариса Воронкова «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида алоқа бўйича электромонтёр бўлиб ишлайди. Лариса меҳнат қилиш билан бирга Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтида муваффақиятли ўқимоқда. Корхона комсомол ва ёшлари уни ВЛКСМ XIX съездига делегат қилиб сайлаб, катта ишонч билдирдилар.
СУРАТДА: ВЛКСМ XIX съезди қатнашчиси Л. Воронкова.

А. Горокрик фотоси, (ЎзТАГ).

20 июнь—маҳаллий Советларга сайловлар куни

ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОДЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Шаҳримизда халқ депутатлари маҳаллий Советлари ва халқ судьялари сайловига тайёргарликнинг якунловчи палласи бошланди. Ҳамма жойда маҳаллий Советлар депутатлигига ва халқ судьялигига номзодлар билан учрашувлар бўлмоқда.

Куни кеча Акмал Икромов районидаги 109-мактаб биносида жойлашган 38-сайлов участкасида уюштирилган учрашув ғоят актив вазиятда ўтди. Зални тўлдириб ўтирган сайловчилар шаҳар Совети депутатлигига номзод — Акмал Икромов район Советн ижроия комитетининг раиси Ғ. А. Абдурасулов, район Совети депутатлигига номзодлар: район санитария-эпидемиология станциясининг бош врачи Р. Файзуллаев, дизенфектор Н. Ф. Федотчева, «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бошқармасининг тайёрловчиси Т. А. Липенко билан учрашиш ва уларга наказлар бериш учун тўпланган эдилар.

Биринчи бўлиб сўз олган Бекобод маҳалла комитети раисининг ўринбосари ўртоқ З. Йўлдошев сайловдан сайловгача ўтган даврда маҳалла территориясида юз берган янгиликларни санаб ўтди. Район Совети раҳбарлигида маҳаллага табиий газ келтирилганлиги, катта мактаб биноси қурилгани, кўчаларга асфальт ётқизилгани учун аҳоли номидан партия ва ҳукуматимизга, хусусан депутатларга миннатдорчилик изҳор қилди. Сўнгра маҳаллага телефон келтиришда, айрим кўчаларни ремонт қилишда ёрдам берилишини илтимос қилди.

Ульянов номли маҳалла комитети раиси Р. Масхаров маҳалла территориясини ободонлаштиришда, айниқса зилзила оқибатларини тугатишда хонадонларга кўрсатилган ёрдам учун ташаккур изҳор қилди. Мактаб ўқитувчиси Р. Миркаримова эса депутатларнинг ишларидан ҳамма мамнун эканини қайд қилгач, айрим тарбияси қийин болаларга таъсир ўтказишда милициянинг болалар хонаси ва ўсмирлар ўртасида ишловчи вакили фаолиятини кучайтириш, кўнгилли дружиначилар ишини яхшилаш тўғрисида наказ берди.

Йиғилишда Усмон Юсупов номли маҳалла комитетининг раиси А. Одилов, биринчи марта овоз берувчи Л. Тўлаганова ва бошқа сайловчилар ҳам сўзга чиқдилар.

Пировардида барча номзодлар номидан сўз олган Акмал Икромов район Совети ижроия комитетининг раиси Ғ. Абдурасулов районда қилинган ва қилинажак ишлар устида тўхталди. Жумладан шу йилнинг охиригача бир туғруқхона, бир нечта мактаб ва боғча бинолари қуриб битказилади. Бундан ташқари, яқин йиллар ичида 5000 номерли АТС ва 16 та болалар боғчаси қурилиб, ишга туширилади. Транспорт қатнови яхшиланади. Бир нечта магазин ва маиший хизмат кўрсатиш комбинати ишга туширилади.

А. АБДУЛЛАЕВ.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР БЕРАДИЛАР

Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларида

АММОН. Бошқа мамлакатлардаги яҳудийларни мамлакатга кўчиб келишга жалб этиш мақсадида Тель-Авив олиб бораётган сиёсат барбод бўлмоқда. Тель-Авив ҳукмронлари ваъда қилган «жаннат» алданган кишилар учун чинакам бир фожиага айланиб қолмоқда. Бу ерга келган кишилар энг ифлос ишларни бажармоқдалар, улар иккинчи даражали кишилар деб ҳисобланмоқда. Шунинг учун ҳам кейинги вақтларда Исроилни ташлаб кетаётган кишилар сони кўпаяётганлиги ажабланарли эмас. Исроилда эълон қилинган расмий маълумотларга кўра, 1981 йилда бу ердан бутун Исроил тарихида энг кўп — 26 мингдан ортиқроқ киши жўнаб кетди.

∵ ∵ ∵

ТУНИС. Давлат бюджетидаги маблағларнинг қарийб учдан бир қисми маориф системасини ривожлантиришга сарфланмоқда. Мустақилликка эришгунча аҳолисининг 84 проценти саводсиз бўлган шу мамлакатда ҳозир 1,5 миллион ўқувчи таълим олаётган уч мингдан кўп мактаб бор. Маҳаллий газеталарнинг уқтириб ўтишича, Мағрибдаги бошқа ҳамма мамлакатларга қараганда айниқса Тунисда ўқувчи қизлар кўп.

Аҳоли билим савиясини самарали даражада юксалтириш биринчи навбатда мамлакат олдида турган иқтисодий проблемаларни тезроқ ҳал этишга қаратилган.

∵ ∵ ∵

ТРИПОЛИ. Мамлакатни озиқ-овқат маҳсулоти билан таъминлаш мақсадида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш 1981—1985 йилларда Ливия экономикасининг ривожлантириш беш йиллик планининг муҳим вазифаларидан бири ҳисобланади. Аграр ислоҳот юзасидан белгиланган кенг программани бажариш мақсадида малакали кадрлар тайёрлаш соҳасида комплекс тадбирлар қурилмоқда.

Ҳозирги вақтда мамлакатда қишлоқ хўжалигининг турли соҳалари учун ҳар йили 2 минг нафар мутахассис тайёрлаётган ўндан кўп қишлоқ хўжалик ўқув юртлари бор. Яқинда Ливиянинг Гарьян, Дерна ва Сирт шаҳарларида яна битта ветеринария ва иккита қишлоқ хўжалик техникуми очилди. Беш йилликнинг охирига бориб бир қанча янги ўқув юртлари очиш мўлжалланмоқда.

Совет Иттифоқи Болгария, Польша бошқа социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари қишлоқ хўжалик базасини яратишда ва миллий кадрлар тайёрлашда Ливияга катта ёрдам бермоқдалар.

∵ ∵ ∵

ТЕҲРОН. Эрон полицияси музейларни талаш ва тарихий қимматбаҳо буюмларни Эрондан олиб кетишга ихтисослашган жиноятчиларнинг 16 кишидан иборат катта шайкасини қамоққа олди. «Жумҳури исломи» газетасининг хабар беришича, улардан қадим замоннинг олтин ва кумуш безаклари, чинни идишлар мусодара қилиб олинди. Улар бу нарсаларни шу йил январь ойида Теҳрондаги «Ризо аббоси» музейидан ўғирлаган эканлар.

Хабар беришларича, Эрон ташқи ишлар министрлиги шу шайканинг мамлакатдан қочиб кетган бошлиқларини қидириб топиш учун ҳаракат қилмоқда.

∵ ∵ ∵

АНҚАРА. Туркия Ўрта ва Қора денгизда ўзининг денгиз чегаралари бўйлаб 12 миля масофада территориал сувлари зонасини белгилади.

∵ ∵ ∵

Туркия автомобиль ҳалокати сабабли ўлган кишиларнинг сони кўплиги жиҳатидан Европада биринчи ўринни эгаллайди, деб ёзади «Гюнеш» газетаси. Мамлакатда йилига ҳар юз мингта автомашина ўрта ҳисобда 729 та авария қилиб, натижада кишилар ҳалок бўлмоқда, деб ёзади газета.

ЎҚИШНИ ТАМОМЛАДИЛАР

ҚОБУЛ. Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитети ҳузуридаги ижтимоий фанлар институтининг ҳарбий-сиёсий факультетини тингловчилар битириб чиқди. Факультетнинг 127 студенти институтни тамомлаганлик тўғрисида тантанали вазиятда диплом олдилар.

Ҳарбий-сиёсий факультетни иккинчи марта тингловчилар тамомлади. Ёш сиёсий ходимлар Афғонистон Халқ Демократик партияси ўзининг яқинда бўлиб ўтган умуммилий конференцияси қарорларини бажариш учун қатъий кураш олиб бораётган даврда ўз фаолиятини бошлайди.

Битирувчилар орасида АХДПнинг 115 аъзоси ва 12 партия аъзолигига кандидат бор. Уларнинг деярли ҳаммаси ишчи ва деҳқон оилаларидан бўлиб, кўпчилиги контрреволюцияга қарши қуролли курашда иштирок этган ёшлардир.

Сиёсий ходимлар Афғонистоннинг турли вилоятлари ва уездларига ишга юборилмоқда. Улар жойларда халқ ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун курашда иштирок этадилар.

КАТТА МУВАФФАҚИЯТ

ДЕҲЛИ. Март ойида тугаган 1981—1982 молия йилида Ҳиндистон оғир саноатининг давлат корхоналари юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришди. ЮНИ информация агентлигининг хабар қилишича, бу корхоналар 16 миллиард рупияликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарган. Бу — ўтган молия йилидаги кўрсаткичдан 23 процент ортиқдир. Шу тармоқ объектларида тайёрланган машина ва ускуналарни экспорт қилиш анча кўпайди. Ҳиндистон матбуоти Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик мамлакат оғир саноатининг базасини мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса қўшаётганлигини уқтиради. Ҳиндистонда СССРнинг ёрдами билан Ранчидаги оғир машинасозлик заводи, Дургапурдаги кон-шахта машина-ускуналари заводи, Хардвардаги оғир электр ускуналари заводи барпо этилган.

Варна —социалистик Болгариянинг энг гўзал шаҳарларидан бири бўлиб, йирик порт, саноат маркази, халқаро курорт шаҳри ҳисобланади.
СУРАТДА: шаҳар ёшлари. В. Лисицин фотоси, (ТАСС).

НОРОЗИЛИК БЕЛГИСИ

РИМ. Мамлакат жанубидаги бир қанча шаҳарларнинг мэрлари Италия ҳукумати 1980 йилнинг ноябрида ҳалокатли зилзиладан зарар кўрган районлар аҳолисининг эҳтиёжларини назар-писанд қилмаётганлигига қарши норозилик билдириб, истеъфо беришга қарор қилдилар.

Маълумки, Жанубий Италияда табиий офат натижасида уч мингга яқин киши ҳалок бўлиб, кўплаб оилалар бошпанасиз қолган эди.

Авеллино шаҳрида бўлиб ўтган шаҳар мэрлари учрашувида сўзга чиққан кишилар марказий ҳокимият маъмурлари қабул қилаётган тадбирларни «ярим-ёрти ва самарасиз» чора-тадбирлар деб атадилар. Ўша фожиадан кейин бир ярим йилдан кўпроқ вақт ўтган бўлишига қарамай, зилзиладан зарар кўрган кишилар аранг кун кечиришга мажбур бўлмоқдалар. Одамлар вақтинча қурилган ва иситилмайдиган кулбаларда, эски автобусларнинг ичида кун кечирмоқдалар. Давлат ажратаётган маблағ кўпинча тегишли жойларга етиб бормаяпти, фирибгарлик, порахўрлик ва ўғирлик қилиш ҳоллари учраб турибди.

Италия матбуоти маъмурларнинг ошкора бепарволиги натижасида иш кўраётган жойлардаги уюшган қароқчилар ташкилоти вайрон бўлган районлар аҳолиси чекаётган азоб-уқубат эвазига янада бойиётганлигини бир неча марта уқдириб ўтган эди. Мазкур районларга юборилаётган моллар ва озиқ-овқат маҳсулотларининг анча қисми Осиёдаги бир қанча мамлакатларда тўсатдан «ғойиб бўлиб қоларди». Жиноятчилар чайқовчилик йўли билан жуда кўплаб маблағни ўзлаштириб, табиий офат юз берган районларда нормал ҳаёт тикланишига тўсқинлик қилмоқдалар.

Шаҳарларнинг мэрлари уюшган қароқчилар ташкилоти зўравонлигига ва ҳукуматнинг сусткашлигига қарши курашда кенг халқ оммасини сафарбар этишга қаратилган ҳаракат программасини баён этдилар.

ЛИГНИТ ТОПИЛДИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг Ражастон штатида қўнғир кўмир қатламида бой лигнит — писта кўмир рудаси топилган. Ҳиндистон геология хизматининг маълумотларига кўра, иссиқлик электр станцияларида кенг қўлланиладиган бу ёқилғи тури запаслари 15 миллион тоннага етади, деб мўлжалланмоқда.

КУБА—СОВЕТ ДЎСТЛИГИ НОМИДА

ГАВАНА. Мелена—Дельсур муниципалидаги Куба—Совет дўстлиги номли қишлоқ хўжалик кооперативи Кубада биринчи бўлиб Куба—Совет дўстлиги уюшмасига коллектив аъзо бўлган деҳқон хўжаликдир. Гавана вилоятида ва умуман республикада биринчилардан бўлиб тузилган шу кооперативнинг меҳнаткашлари шакарқамиш ўриш ва уни қайта ишлаш ҳозирги мавсуми давомида аъло натижаларга эришдилар.

ҲАМИША ГАВЖУМ

А. С. Пушкин номли 119-ўрта мактаб биносида жойлашган 30-сайлов участкасида сайловга тайёргарлик ишлари қизғин олиб борилялти. Сайлов участкаси кечқурунлари кишилар билан, айниқса гавжум бўлади.

Бу ерда ҳар хил стендлар ҳам қўйилган. «Ҳур Республикалар Иттифоқи — 60 ёшда», «Тошкент 2000 ёшда», «Ёш агитаторларга ёрдам», «Ленин ҳамиша биз билан» каби стендлар дид билан ишланиб безатилган. Агитпунктнинг кенг хонасидаги кундалик газета ва журналлар, радиоприёмник, телевизор, шахмат-шашка сайловчилар ихтиёрида. Л. И. Брежневнинг «Тикланиш», «Кичик ер», «Қўриқ» асарлари ва уларнинг текстлари ёзилган пластинкалар бор.

— Сайлов участкамизда, — дейди мактаб директори, агитпункт мудири Далабай Турсунов, — 89 агитатор ишлаяпти. Булар орасида В. Максимова, М. Абдуллаева, Ш. Азимова, И. Алексеева, Н. Обиджонова каби энг тажрибали агитаторлар бор. Улар ўз участкаларида сайловолди агитация-пропаганда ишларини юқори савияда олиб бормоқдалар. Коммунистлардан тарих ўқитувчиси У. Шарипов «Совет сайлов системаси — дунёда энг демократик сайлов системасидир», мактабнинг бошланғич партия ташкилоти секретари М. Расулева «Ёшлар ўртасида интернационал ва атеистик тарбияни амалга оширишда ота-онанинг роли» деган мавзуларда суҳбатлар ўтказдилар.

Бир группа агитаторлар «Қизил кўприк», «Мустаҳкам», «Мевазор» маҳаллаларида истиқомат қилувчи аҳоли ўртасида лекция ва суҳбатлар уюштиришда жонбозлик кўрсатмоқдалар. Собир Раҳимов район прокуратураси ходими М. Абдураҳмонова иштироки билан «Оила ва никоҳ», «Совет хотин-қизлари ҳуқуқи», «Бола тарбиясида ота-оналар, жамоатчиликнинг роли». мавзуида савол-жавоб кечалари уюштирилди. Мактаб врачи Инобат Юнусхўжаеванинг медицина мавзуидаги суҳбатлари ҳам кўпчиликка манзур бўлмоқда.

Куни кеча агитпунктда Собир Раҳимов райони соғлиқни сақлаш бўлими мудири, район Совети депутати Сафо Иноятович Муродов билан учрашув ўтказилди.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

ҚУРИЛИШ МАЙДОНИДА

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

«СССР ташкил топган куннинг 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафталик!» ҳаракатига қўшилиб, фидокорона меҳнат қилаётган 1-уйсозлик комбинатига қарашли 26-қурилиш бошқармасининг Мирвоҳид Қосимов бошлиқ монтажчилар бригадаси сув-насос станцияси объектида асосий қурилиш-монтаж ишларини муддатидан анча илгари тугаллади. Бошқарманинг сайқалчилар бригадаси эса пардоз ишларини бошлаб юбордилар.

Юнусобод массивида бунёд этилаётган бу инженерлик иншооти микрорайоннинг СВ-4Б, СГ-1, СГ-2, СГ-3 кварталларини етарли миқдорда сув билан таъминлаш имкониятига эга. Станцияга 6 та юқори қувватли насос ўрнатилган, улар шаҳар сув магистрали тармоғига улангандан кейин юқори босим билан ҳаракат қила бошлайди.

Аҳдига вафодор қурувчилар объект бошлангандан буён 110 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажардилар. Бригаданинг О. Маметниёзов, Х. Тожаев, В. Лупаев, М. Қорабоев, Г. Соловьёва. сингари ишчилари объект қурилишида айниқса жонбозлик кўрсатдилар, ҳар куни нормаларини 1,5—2 баравар бажаришга эришдилар.

— Сув-насос станцияси иншоотини барпо этиш бошқармамизда биринчи бор муваффақиятли амалга оширилди, — дейди участка бошлиғи Зикрилла Раҳматуллаев. — Бундан буён ҳам йирик инженерлик иншоотини қуришга ишонч ҳосил қилдик.

Ш. МАШАРИПОВ.

Ақл бир тирик жонки билмас завол,
Ақл —турмуш, асли буни ёдлаб ол.
Ақлдан ғамгинлик, шодлик, ўктамлик,
Ақлдан борлиғу, йўқлигу, камлик,
Киши иш қиларкан беақлу идрок,
Бўлур қилмишидан юрак-бағри қон.

Абулқосим ФИРДАВСИЙ.

Одоб-ахлоқ ҳақида

оқшом суҳбатлари

№ 37

Ишхона — иккинчи уйимиз

ГУЛДЕК ЧИРОЙЛИ БАХТ

Меҳнатдир тупроқдан бизни кўтариб,
Азиз бошимизни қилолган баланд...
Ғафур ҒУЛОМ.

...Жўрабекнинг бугунги шодон кайфияти коллектив аъзолари диққатини ўзига тортмай қўймади. Унинг қўллари ҳар кунгидан чаққонроқ ишлар, кўзларида қувонч нурлари балқирди.

— Ҳа, тинчликми, Жўрабек ака? Жуда хурсандсиз бугун? — сўради тўқувчи Гулнора.

— Ҳа, бригадир, ўғил кўрдингми дейман-а, оғзинг қулоғингда, — гарчи яқинда унинг қиз кўрганидан хабари бўлса-да, ҳазиллашди устози Ҳакимжон ака.

— Э, йўғ-э, ўғил эмас, квартира беришди, энди ҳовли тўйига марҳамат, — Жўрабек шодлигини қадрдон коллективи билан бўлишди.

Худди шу дақиқаларда цехнинг биринчи бригадасида, Жўрабекнинг рафиқаси Маҳфиратхон ишлаётган коллективда ҳам шунақа кайфият ҳукмрон эди.

Маҳфиратхоннинг назарида гўё қўл остидаги дастгоҳлари ҳам унинг қувончига шерик бўлишиб, бир маромда шовқин билан қарсак чалаётгандай туюларди. Маҳфират ҳам бугун ҳар кунгидан самарали, унумли ишлади.

Тўйчибоевлар оиласи меҳнат қилаётган коллективда ҳар бир кишининг ташвиши ҳам, шодлиги ҳам баҳам кўрилади. Меҳнатидан обрў-эътибор топиб, коллектив фахри бўлиб қолган Жўрабек ва унинг умр йўлдоши Маҳфиратхонлар сингари ёшлар гигант корхона — тўқимачилик комбинатининг деярли ҳар бир цехида кўплаб топилади.

Ўн йилдирки, Жўрабек Тўйчибоев номи корхонада илғорлар қаторидан ўрин олган. У бошлаган ватанпарварлик ташаббуслари корхона бўйлаб кенг қулоч ёзмоқда.

«ВЛКСМ XIX съездига — икки йиллик план топшириқни бажарамиз!». Мазкур ташаббус соҳиби Жўрабек ва у бошлиқ комсомол-ёшлар коллективи аъзолари ўз сўзларининг устидан чиқиб, шу йил бошида ўн биринчи беш йилликнинг икки йиллик план топшириғини муваффақиятли адо этганликлари ҳақида меҳнат рапорти топширди. Пландан ташқари 411 минг метр юқори сифатли газлама ишлаб чиқариб, ҳозирда 1983 йилнинг сентябрь ойи ҳисобига меҳнат қилишмоқда. Шубҳасиз, бу ютуқларнинг ҳар бирида қадрдон коллективнинг муносиб улуши бор. Шунинг учун Жўрабек ҳар бир кунини коллективсиз тасаввур этолмайди.

Бинобарин, камтарин ва фидойи меҳнатлари эвазига «Коммунистик меҳнат зарбдори» шарафли номига сазовор бўлган, қолаверса, коллективнинг бевосита ғамхўрлиги туфайли меҳнатда донг таратган, оилада эса учта гулдек фарзандга меҳрибон она, Жўрабекка суюкли рафиқа бўлган Маҳфиратхон ҳам шу сершовқин цехсиз, қадрдон бўлиб қолган дастгоҳларсиз ва азиз коллективисиз ўтган кунини эслай олмайди.

... Яқинда оилада янги фарзанд дунёга келди. У ўзи билан бир олам шодликлар олиб келди. Орадан кўп вақт ўтмай, янги меҳмон шарофати билан Абдуллаев массивидан янги уй олишди. Қувонч устига қувонч... Албатта, ҳовли тўйи коллектив иштирокида файзли бўлади.

Маҳфиратхон декрет отпускасида, уйда кичкинтойни тарбиялаб вояга етказаётган пайтда ҳам коллектив аъзолари уни сира ёлғизлатиб қўйишмади, тез-тез йўқлаб, цехдаги, коллективдаги янгиликлардан хабардор қилиб туришди. Эри Жўрабек ҳам ишдан қайтгач, унга ишдаги ютуқлар, ўзгаришлар ҳақида батафсил сўзлаб берарди. Хуллас, бу ёш оила ҳар дақиқада азиз коллективнинг оталарча ғамхўрлигини чуқур ҳис этишади ва бундан олам-олам шодликларга тўлиб яшашмоқда. Уларнинг икки фарзанди корхонага қарашли болалар муассасасида меҳрибон тарбиячилар қўлида соғлом ва қувноқ ўсишмоқда.

Айтмоқчи, Жўрабек ва Маҳфиратхон ўз бахтларини ҳам шу коллективда топишган. Меҳнатда бир-бирларига кўмак. бериб, қалблари муҳаббат риштаси билан боғланиб қолган ўша ҳаяжонли бахтиёр кунлар, тотли висол онлари ва ниҳоят, коллектив ҳамкорлигида, дўст-ёронлар кўмагида ўтказилган комсомол тўйи — бахт оқшоми ҳар иккаласининг ҳам бир умр ёдидан чиқмайди.

Ўтган йили эр-хотин корхона касаба союз комитети томонидан ажратилган бепул туристик путёвка билан Чехословакияда дам олиб қайтишди. Бу йил эса, бригаданинг самарали меҳнати эвазига ва социалистик мусобақаларда кетма-кет мукофотли ўринларни эгаллаганликлари учун Ж. Тўйчибоев бошлиқ комсомол-ёшлар коллективи Ватанимиз бўйлаб туристик саёҳатга йўлланма олди.

Коллектив меҳнати ўзаро ҳамкорлик, аҳиллик ва ҳамжиҳатлик асосига қурилган. Ҳар бир коллективда бўлганидек, бу ерда ҳам ўзига хос ажойиб анъаналар мавжуд. Коллективнинг ҳар бир аъзоси ана шу анъаналарга юксак эътиқод туйғуси билан яшайди. Зеро, ўз уйингдек азиз гўша бўлиб қолган меҳнат жабҳасига, унинг ўзига хос ташвиши-ю, шодлигига шерик бўлиб яшаш шарафлидир.

З. ДЎСТМУҲАМЕДОВА.

«ИНСОН — ҲАЁТ ГУЛТОЖИ» АНКЕТАСИ

саволларига Ўзбекистон ССР Фанлар академияси микробиология институтининг директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Беруний номидаги республика Давлат мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, биология фанлари доктори, профессор Аҳрор МУЗАФФАРОВ жавоб беради:

1. Инсонийлик деганда қайси фазилатларни тушунасиз?

2. Қандай одамни ёмон кўрасиз ва нима учун?

3. Умрингиздаги энг бахтиёр дамларни айтсангиз.

4. Эътиқод масаласига қандай қарайсиз?

5. Оилада, фарзандларга муносабатда энг муҳим нарса нима деб ҳисоблайсиз?

6. Бўш вақтингизни қандай ўтказасиз?

1. Инсоннинг инсон бўлиб дунёга келишининг ўзи аслида катта бир бахт. Табиат уни инсон қилиб яратган. Демак, она-табиатнинг бу саховатидан инсон бир умр қарздордир.

Инсонийликнинг умумий бир қонунияти, унинг ўлчами ва чегараси йўқ. У фақат ҳар бир шахснинг ўзига боғлиқдир. Баъзан инсонман деб ҳайвонсифат бўлиб юрганларга нима дейсиз? Булар мусаффо сувларимизни ифлос қилувчи чанг ва зараркунандалардир. Булар чиройли жамиятимиз сўзаналарининг «доғидир»лар. Ҳа, шундай!

Мен яна ўз манфаатидан халқ манфаатини устун қўйгувчи, соф ва тўғри сўз, камтар, ҳалол одамларни ҳақиқий инсонлар тоифасига киритаман.

2. Юқорида айтиб ўтганимдек, инсонни, яъни одамларни ёмон дейишнинг ўзи қийин. Бироқ, баъзи бировларнинг хатти-ҳаракати, одамга ёқмайдиган қилиқлари ёмон.

Одамнинг қадр-қиммати ҳурматда ўз аксини топади. Ёшлар бўш вақтларида кўпроқ ота-оналари хизматида бўлишлари керак. Уларнинг раҳматини олишдан ҳам катта бахт борми? Йўқ, албатта?! Бу ўринда бир воқеани эслаб ўтмоқчиман. Бир олим танишим бор. Ўзи узоқ областдан келиб, илм даргоҳида ишлаб, шаҳарлик бўлиб қолган. У яхшигина обрў-эътиборга эга. Бироқ, туғилиб ўсган қишлоғига ҳеч боргиси йўқ. Унинг ажойиб табаррук отаси, волидаси бор. Узоқ жойдан шу кексалар ҳар йили келиб, фарзандларини кўриб кетишади. Камина бир неча бор шу кексаларнинг суҳбатида бўлган. Улар дилбандларини жуда ҳурмат қилишади, лекин ўз ўрнида хафа ҳам бўлишади. Уларнинг айтишича, қишлоқдаги кекса-ю ёш дўсти-биродарлари Н. Т. ни «Нега қишлоққа келмайди» деб сўрашаркан. «Фан кишиси, вақти йўқда» деб қариялар баҳона-рўкач қилишар экан. Бир гал отахон шундай деди: «Одам меҳр-оқибатли бўлиши керак. Ахир, киндик қони тўкилган жойини ҳам унутиб бўлармикан?». «Йўқ, асло», — дедим мен. Шу туфайли ҳам унга бир гал пайти келганда, чол-кампир ўкинчини айтдим.

— Қўйинг ўша қишлоқни, шаҳарнинг садағаси кетсанг арзийди, — деди у.

Ана шундан билдимки, бу одам дидсиз, ичи бўм-бўш, ноғора экан. Ахир, чол-кампир ўғлини ўқитиб олим қилибди-ю, одам қилмаган экан.

Хуллас, вақтни қадрлай олмаган, бефойда умр ўтказган, ота-она ҳурматини жойига қўймаган, энг ёмони сенга ишонч билдириб, шу ишонч негизида меҳрингни уйғотиб, кўзингга чўп тиққан нокас одамларни ёмон кўраман.

3. Улуғ Октябрь нури туфайли мен ва мендек кўплаб одамлар бахтиёр бўлди. Чунки, одамлар турмуши яхшиланиб, барчага ўқиш учун кенг йўл баб-баравар очилди. Шу туфайли мен ҳам ўқиш бахтига муяссар бўлдим. Бошланғич мактабни Чимкент шаҳрида тамомладим. Сўнгра олий ўқув юртига кириб ўқидим. Ундан кейин бир оз етти йиллик мактабда ишладим. 1936 йилдан бошлаб, сув ўтлари устида ишлай бошладим. Фарғона водийси, Олой, Чотқол ва бошқа кўплаб сув ҳавзалари ва дарёларининг сув ўтларини ўрганиб, сув ўтларининг тарқалиши ва тараққиёти қонуниятини аниқлашга муваффақ бўлдим. Шу хилдаги текширишлар туфайли сув ўтларининг бирдан-бир тарқалиш қонунияти кашф этилди. 1947 йилдан бошлаб Қорадарё ва Норин-дарё устида иш олиб бордим. Бу кузатишларимда юқорида кашф этган қонуниятимни яна бир бор тасдиқладим. Хидрорус сув ўтининг тошларга ёпишиб ўсиб ётганини кўриб шунчалар қувондимки, буни сўз билан ифода этолмайман. Мен сув ўтларининг тарқалиши борасида бир қатор қонуниятларнигина топиб қолмай, балким сув ўтларини маълум системага ҳам солдим. Бу борада Ўрта Осиё республикалари сув ҳавзаларига хос 2800 дан ортиқ сув ўти тур ва формаларини аниқладим. Булардан 22 таси фанга янги турлар бўлиб киритилди. Бундан ташқари, сув ўтларидан халқ хўжалигида фойдаланиш йўлларини ишлаб чиқдим. Ҳозирги кунда сув ўтларининг 40 дан ортиқ фойдали турлари мавжуд. Мен ана шу меҳнатларимнинг нафи халқимга — Ватанимга асқотаётганидан жуда ҳам бахтлиман.

4. Эътиқод жасорат туфайли юзага келади. Бу иккисини ака-ука ёки эгизаклар деб биламан. Улар бир бўлиб, ҳаётда муҳит билан узвий боғланади. Виждонни қандай авайласа, эътиқодни ҳам шундай асраш керак бўлади. Айнан, мен эътиқод деганда бирон нарсага топиниш-чўқинишни эмас, балким инсон камолотининг буюк тушунчаси деб билиб, уни ардоқлаш, ҳурматлаш ва унга сидқидилдан ихлос қўйиш маъносини англайман. Фан эътиқодли ва иқтидорли ёшларни хоҳлайди. Улар билангина ажойиб ишларни рўёбга чиқариш мумкин бўлади. Ана шундай эътиқодли, камтар, иймонибгина юрган уятчанг, кўримсизгина ёшлар ўз-ўзидан фан боғида янги-янги сернав турларни топиб, эл қувончига сазовор бўлади. Бундайларни танлаб олиш эса, устоз-олимларнинг сезгирлигига боғлиқ бўлади. Гоҳо эса, баъзи ҳолларда ошна-оғайничиликка йўл қўйилиб, ана шундай иқтидорли ёшлар четда қоладида, улар ўрнига чаламуллалар пайдо бўлиб қолади. Бундайларни одам қилгунингча, ўзингнинг адо бўлганингни ҳам билмай қоласан, киши.

Инсон эътиқоди — шахсий, аммо у жамиятга қаратилган бўлиб, унинг негизида фақат яхшилик ётиши керак. Бундайлар оз дейсизми? Улар жуда ҳам кўп. Биргина Ватандошларимиздан Ал-Хоразмий, Форобий, Беруний, Абу Али ибн Сино, Улуғбек, Бобир, Навоий кабилар ўз эътиқодлари туфайли оламшумул ишларни амалга ошириб халқимиз маданиятига, фанига улкан ҳисса қўшдилар. Шу туфайли ҳам уларнинг таваллудлари зўр тантана билан нишонланмоқда. Уларнинг номи барча халқлар тилида эъзозланмоқда. Эътиқоднинг куч-қудрати ана шунда! Ҳар бир ёш эътиқодли бўлмоғини истар эдим.

5. Бола тарбиясида энг муҳим нарса ростгўйлик, ҳалоллик ва софдилликдир. Биласизки бола худди ёш ниҳолга ўхшайди. Уни қаёққа эгсанг, ўша ёққа қараб ўсади. Унинг ҳар бир мавсумига алоҳида эътибор бериш керак бўлади. Боланинг хоҳиш ва истакларига бефарқ қарамаслик керак. Ўзинг олим бўлсанг-у, болангни ҳам олим қилишга зўрласанг, бундан ёмони йўқ. У қайси касбда ишласа ҳам жамият учун, Ватан учун сидқидилдан ҳалол ишласа бўлгани. Ҳамма гап унинг одам бўлиб етишишидадир.

6. Олим кишида аслида бўш вақт бўлмайди. У доим илмий иш завқи билан яшайди. Чунки у доим изланишда бўлади. Менинг бўш вақтим асосан тоғларда, денгиз бўйларидаги сафарларда бўлган. Аммо дам олиш билан бирга бу жойлардан сув ўтлари намуналарини ҳам йиққанман. Шу туфайли ҳам завқланиб дам олганман. Иш билан дам ҳамиша ҳамдам бўлган. Кечки ва тушки дам олиш пайтларимда газета-журналлар билан танишаман. Таниш ва ҳамкасбларимга хат ёзаман. Кўпроқ тарихий романларни завқланиб ўқийман. Мамлакатимиз ва ниҳоят Ўрта Осиё республикалари ўтмишига хос манбаларни қизиқиб ўқиб, роҳатланаман. Кимки ўз ўтмишини билмапти, ўзини қадрламапти деб ўйлайман. Ўтмишсиз бугунимиз фаровон бўлмаган бўлур эди.

Анкета саволларига жавобларни
Ҳ. ҲАБИБУЛЛАЕВ ёзиб олди.

Оила даврасида

СОҒЛОМЛИК ТУЙҒУСИ

Қувноқ кайфият—бу ярим соғлиқдир.
Я. А. КОМЕНСКИЙ.

Ҳа, доно халқимиз «Ғам қаритар, кулги эса ёшартирар» деб бежиз айтмаган. Кулги инсонга тетик кайфият ва соф куч бахш этади. У ҳаммага, қолаверса бола учун ҳам зарурдир. Маълумки, қувноқликнинг бола соғлиғига яхши таъсир кўрсатишини врачлар, педагоглар аллақачон аниқлашган.

Бола дунёни танишда, нима яхши-ю нима ёмонлигини аниқлашда, ажратишда қийналади. Шунга кўра ота-оналар тарбияда болага билимни ҳаяжонли ва жозибали қилиб беришлари лозим. Ана шундагина болада ҳар нарсани билишга қизиқиш ортади.

Ҳар бир киши кундалик ҳаётида тез-тез бола кулгусининг гувоҳи бўлади. Масалан, Шерзод катта резина коптокни ҳовлида ўйнаётиб оёғи билан бир тепган эди, копток думалаб бориб токнинг тагига тушди. Бундан қувонган Шерзод «гол!» — деб ҳахолаб кулди. Автобус бекатида онаси билан машина кутиб турган қизча қўли билан троллейбус орқасида судралиб кетаётган арқонни кўрсатиб: — «Вой ойи, троллейбуснинг сочини қаранг, судралиб кетаяпти!» — деб хушчақчақ куларди.

Ҳа, инсон кулади. Хўш, кулгининг асосида нима ётади, кулгини нима уйғотади?

Маълумки, юмор ҳиссиётидек мураккаб ҳиссиёт фақат инсонгагина хос. Юмор ҳиссиётида кишининг тафаккури, дунёқараши ва эстетик идеаллари кўринади.

Боланинг мактабгача бўлган ёши — инсон характерининг актив шаклланадиган давридир. Бу ёшдаги боланинг нималардан кулиши, кўп жиҳатдан унинг қандай инсон бўлиб етишишига боғлиқдир. Демак шундай экан, боладаги [illegible] ҳиссиётни қандай тараққий қилади? Шуни айтиб ўтиш керакки, ҳар қандай турини, кулгининг ҳар қандай жузъий ўзгалигини (оттенкасини) бола ҳали идрок қилиш қобилиятига эга эмас. Комикликни идрок қилиш эса умумий ақлий, ахлоқий ва эстетик тараққиёт билан бирга секин-аста ўсиб боради.

Кузатишлардан маълумки, илк ёшда ритмик чапак чалиш, товушга тақлид қилиб такрорлаш каби ҳоллар болада кулги уйғотади. Бу ҳиссиёт ёш ортиб бориши билан янада тараққий этиб боради. Бола размер, ҳажм, шакл ва бўшлиқдаги ўзаро муносабатни баҳолай олган тақдирдагина, у аввал ўзи сезмаган номувофиқликлардан кула олиши мумкин. Масалан, бир боғчанинг кичик группасидаги Ботир деган бола қиз бола кўйлагини кийиб қолади. Шу группадаги болалар бу ҳолни сезмайдилар, Аммо боғчанинг ўрта группасидаги катта болалар бу номувофиқликни кўриб: — «Вой, қиз бола! Қиз бола кўйлагини кийибди!» — деб қотиб-қотиб кулишди.

Ҳаётдаги воқеа-ҳодисаларнинг тескарисини тўнтариб айтиш ва ёлғон уйдирмалар дунёси, борлиқ тўғрисидаги бола тасаввурини янглиштирмайди, аксинча, уни «янада [illegible]

Кузатишлардан маълумки, катта мактабгача ёшдаги боланинг комикликни идрок қилиши кичик мактабгача ёшдаги бола идрокидан анча фарқ қилади. Катта мактабгача ёшдаги бола анча нарсани билади, олдида очилган сирнинг ичига чуқурроқ киришга ҳаракат қилади: чунки унинг тафаккури тараққий қилиб, тасаввур доираси кенгайган, умумий эмоционал сезгирлиги ортган.

Яна шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бола сўзларнинг маъносини яхши тушуниб, етарли даражада нутқ эгаллагач, фақат ғалати талаффуз қилинган товушлардангина эмас, балки нутқдаги, гапдаги грамматик хатолардан ҳам кулади. Баъзан атрофдагиларни [illegible] айтилган ўткир сўзлар учун бола тескарисини, тўнтариб айтишни ва ёлғон-уйдирмаларни жуда яхши кўради.

Боланинг предмет ҳақидаги ҳали тўлиқ бўлмаган тасаввурларига кўрган нарсаси карама-қарши бўлса, бунда у реал фактни бу ёшдаги болани кулдиради.

Маълумки, бола катта ёшга етганида ироник характердаги ҳазилни идрок қилиш қобилиятига эга бўлади. Тарбиячининг: «Бизнинг группа қандай тинч! Ҳатто пашша учса эшитилади!» — деганини эшитган заҳотиёқ тўполон қилиб, гаплашиб ўтирган болалар одатда тезда тинчланадилар. Кичик ёшдаги болалар эса иронияни тушунмайдилар, унинг кўчма маъносини тушуниш бу ёшдаги бола учун анча қийин.

Одатда ўз нутқида халқ мақоллари ва қувноқ сўзларидан кўпроқ фойдаланадиган хушчақчақ тарбиячилар ёки ота-оналар қўлида тарбияланган бола қувноқ, хушчақчақ, соғлом ўсади, ҳазилни жуда эрта тушунади ва уни севади, ўзи ҳам ҳазиллаша билади.

Юмор — бу тарбиячининг биринчи ва асосий ёрдамчисидир. Камчиликни қоралаш, таъна қилиш, болани жазолаш ярамайди, аксинча, унинг камчилигидан кулмоқ зарур. Болада жазоланишдан қўрқиш ҳиссини уйғотмай, балки уни жилмайтирган, кулдирган, ўзини-ўзига кулгили қилиб кўрсатган яхши. Боланинг ақлий ва эстетик томондан тараққий қилиши, тасаввурининг бойиши, кузатувчанлигининг ортиши кўп жиҳатдан кулги ҳиссиётининг тараққиётини белгилаб беради. Болада қувноқлик ҳиссини тарбиялаш, унда юмор ҳиссиётини ўстириш, бу тарбиячи ва ота-онанинг вазифасидир. Бу вазифани амалга оширишда турли-туман ўйинчоқлар, кулгили суратлар, диафильм, мультфильм, қўғирчоқ театри, цирк ва албатта, қувноқ ва кулгили китоблар уларга ёрдам беради.

Р. ТУРАХОНОВА,
психология фанлари кандидати.

Одамлар орасида

ДИЛ БИЛГАН — ҚАДР БИЛАДИ

Биз кексаларга эҳтиром кўрсатамиз — улар ҳаётнинг кўп машаққатларини бошдан кечиришган. Биз аёлларни эъзозлаймиз — оиланинг бутун икир-чикирлари уларнинг зиммасида. Гўдаклар иззатда, уларни эркалаймиз, чунки болалар келажагимиз. «Каттага ҳурматда бўл, кичикка иззатда бўл» деб бежиз айтишмаган.

Ахлоқ-одоб қоидаларига биноан биз ҳурмат қиладиган ана шу кишилар жамоат жойларида ўзаро қандай муносабатда бўлишлари керак, деган савол туғилади. Яқинда шундай воқеага дуч келдик. Автобусга навбатдаги бекатда бир чол, бир кампир ва бола кўтарган аёл чиқди. Ўриндиқларнинг барчаси банд — чол-кампирлар ва болали аёллар ўтиришган эди. Ўрта яшар киши тез ўрнидан туриб жой бўшатди. Шу жойга ким ўтириши керак эди: чолми, кампирми ёки бола кўтарган аёлми? Жой бўшатган киши чолга қаради. Чол «Ҳали бардамман» дегандек мўйловини силаб кампирга «Ўтиринг» деб таклиф қилди. Кампир ўтиргач, аёлга юзланиб «Қўзичоқни менга беринг», деди. Олам гулистон бўлди.

Энди газетхон М. Отабоева гувоҳ бўлган воқеани эътиборингизга ҳавола этамиз. «Автобусга ўрта яшар икки аёл чиқди, — деб ёзади М. Отабоева. — Менинг олдимдаги ўриндиқда суҳбатлашиб ўтирган икки ёш йигитдан бири дарров жой бўшатди. Аёллардан бири ўтиргач, «барака топинг ўғлим», деб дуо қилди. Ойна ёнидаги йигит бошини эгиб ўтирарди. Иккинчи аёл бу йигитга хўмрайиб қараб қўяр, норозилиги билиниб турарди. Кейин ўтирган аёлга қараб гап бошлади: «Вой айланай янга, бу замонда ёшлар жуда без бўлиб кетаяпти, на каттани билади, на кичикни». Аёл ҳам унинг гапини маъқуллади.

Аёллар нимага шама қилишаётганини севган йигит бошини қуйи солганча безовталаниб, қизариб ўтирарди. Кейинги бекатда йигит ўриндиқ ёнидан иккита қўлтиқ таёқ олди. Ўрнидан тураётганида оёқлари шиқиллаб кетди. Кейин билсам икки оёғининг тиззадан пасти ёғоч экан...»

Газетхон М. Отабоева кузатган ана шу воқеа ҳам кишилар ўз ёшларидан қатъий назар бир-бирларига эътиборли бўлишлари кераклигини кўрсатади. Рўпарада турган нотаниш одам ҳақида, бирдан у яхши ёки ёмон одам деб хулоса чиқариб юборган кишининг ўзи ноқулай аҳволга тушиб қолиши мумкин экан.

Яна бир воқеа. Янги йил арафаси эди. Шаҳар марказидаги майдонлардан бирида ташкил этилган байрам ярмаркасида одам гавжум. Ҳаво бир оз совуқ. Чиройли павильонларда дала неъматлари уюб ташланган. Кимдир помидор сотилаётган жойда, кимдир узум сотилаётган жойда навбат билан харид қилмоқда эди. Биз олма олиш учун навбат кутаётган эдик. Ёнимизга кўксига Улуғ Ватан уруши қатнашчиси нишонини таққан кекса, рангпар киши келди. Ҳеч гап-сўзсиз олдинга ўтказиб юбордик. Шу пайт ўртада турган бир аёл шартта олдинга ўтиб, унинг йўлини тўсди ва туртиб юборди.

— Мендан кейин оласан...

Кекса киши мувозанатини йўқотиб, уст-ма-уст тахлаб қўйилган яшикларга суяниб қолди. Навбатда турганлар бир чайқалиб кетди. Сотувчи ҳам ҳайрон бўлиб харидорларга тикилди. Кўққисдан бўлган зарба ва ички ҳаяжон чолни бир нафас довдиратиб қўйди. Унинг чеҳраси докадек оқариб кетган, оёқ-қўллари қалтирарди.

— Бизнинг навбатсиз олишга ҳаққимиз бор. Ахир жанг қилганмиз, — деди кекса киши алам билан ютиниб.

— Жанг қилган бўлсанг ўзингга. Мен кичкина болам билан навбат кутаяпман, — аёл яна баланд келди, чеккада совуқда дийдираб турган беш ёшлар чамасидаги болага ишора қилиб.

Сотувчи аёлга бир хўмрайиб қаради. Аввал кекса кишига, кейин аёлга хизмат кўрсатди. Одамлар воқеага турлича баҳо беришди. Баъзилар «Аёлнинг аччиғи чиққанича бор, боласи совуқда дийдираб турган эди» деса, кўпчилик «Кекса кишини ранжитмаслик керак эди», деди.

Очиқ гап аёл ноҳақ эди. У жамоатчиликнинг аёллар билан болаларга бўлган ҳурматини кексаларга ҳамда Улуғ Ватан уруши жангларида жон олиб, жон берган кишиларга бўлган ҳурматдан юқори қўйиб юборди. Бундай кишиларга берилган имтиёзни писанд қилмади. У туртиб юборган кекса рангпар кишини бундан 40 йил илгари онаси кўзларидан ёш қалқиб фронтга кузатган. «Ўғлоним ой бориб, омон кел» деган. У ғалаба билан қайтиб келди. Биз шундай ветеранларга нафақат ахлоқ-одоб юзасидан эҳтиром кўрсатишимиз керак. Уларга қонун йўли билан берилган имтиёзларни ҳам ҳурмат қилишимиз лозим. Шу боисдан боласини ярмаркага эргаштириб келган аёлнинг кекса кишига ҳурматсизлигини кўпчилик қоралади.

Ҳар қандай вазиятда одамлар ўзаро муносабатда ҳурмат талашиб шошмасликлари, оқил бўлишлари ҳақида халқ донишмандлари «Ҳар ким ўз ҳурматини билиши керак» деб айтишган.

Демак, кўчадами, магазиндами, пассажир транспортидами, қаерда бўлмасин рўпарамизда каттами, кичикми инсон туради. Уни ранжитиб қўймайлик!

М. МУРОДОВ.

Республика қўғирчоқ театри спектаклларини кичкинтойлар мароқ билан томоша қилишади. Театрда музей ташкил этилган. Унда болалар турли қўғирчоқ ва ўйинчоқлар билан танишишади.
Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

ОТА ЎҒЛИ

(ҚАТРА)

«Адажон, сизга гул олиб келдим!».

Дилшод янги тупроғидан ҳид анқиб турган қабр тепасида шу сўзни айтди-ю, кўзларига ҳалқа-ҳалқа ёш келди. У дадасининг йигирмасига кеча етиб келди.

...Озод ота қил томоқ бўлиб етти ой ётди-ю, бирдан оғирлашди. Сўнгги кун Райҳон опани чақириб, васият қилди:

— Кўзимнинг оқ-қораси Дилшод йироқда, ҳарбий хизматда. У-бу нарса бўлиб кетиб қолсам, уни чақириб овора қилманглар. Мен ўғлим Дилшоддан мингдан-минг розиман. Хизматни тамомлаб келганда шуни айтиб қўйсанглар бас. Яхши ўғлим эди, тупроқ олса, олтин бўлсин...

...Ҳозир Дилшод отасининг қабрида кўз ёши тўкиб турар экан, ана шу сўзларни эслаб юраги эзилиб кетди. У отасининг қабрига тўрт туп атиргул ўтқазди.

— Адажон, — деди у аста пичирлаб, — шу гуллар кеча-кундуз сизга ҳамду-санолар айтиб турсин, қабрингизга нур сочиб турсин.

Тўлқин РАСУЛЕВ.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

3 бет «Тошкент оқшоми»
10 ИЮНЬ, 1982 й.

РАНГ-БАРАНГ ЎЙИНЧОҚЛАР

КЎПЛИГИДАН ҲАТТО КАТТАЛАРНИНГ КЎЗИ ҚАМАШАДИ.

Бу чиройли ва қувноқ ўйинчоқлар болаларнинг тафаккурини, дунё—қарашини кенгайтиради, эстетик жиҳатдан тарбиялайди уларнинг энг яхши дўстлари бўлиб қолади.

Ўйин вақтида, қўғирчоқларнинг «оналари», овқат пиширади, пирог ёпади, кийим тикади, кир ювади. Техника билан дастлабки танишув ҳам ўйинчоқлар орқали содир бўлади: болалар турли конструкциялар йиғишни, қурувчиликни, ижодкорликни ва орзу қилишни ўрганишади.

ҲУРМАТЛИ ОТА-ОНАЛАР,

болаларингизга ўйинчоқлар харид қилиш учун сизларни «БОЛАЛАР ДУНЁСИ»ГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ!

Бу ерда кичкинтойлар учун ҳам, мактаб ёшидаги болалар учун ҳам турли-туман ўйинчоқлар бор: юмшоқ гулдор, бахмалдан тикилган, металл ва пластмассадан ясалган, дам бериб шишириладиган.

Ўйинчоқлар— қўғирчоқлар, айиқчалар, кучукчалар, қуёнчалар, мушукчалар, арслонлар, самосваллар, юк машиналари, енгил автомобиллар, самолётлар, мебеллар, идишлар туркуми, турли стол ўйинлари шулар жумласидандир.

Канцелярия товарлари ва ўқув қуроллари бўлимидан Сиз альбомлар, ручкалар, дафтарлар, папкалар, портфель сотиб олишингиз мумкин.

«БОЛАЛАР ДУНЁСИ»ГА ХУШ КЕЛИБСИЗ!
«БОЛАЛАР ДУНЁСИ» ЧАКАНА САВДО ФИРМАСИ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/VI да **Абу—Али ибн Сино.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСРда ва Шимолий Осетия АССРда хизмат кўрсатган артист Эмиль КИО раҳбарлигидаги йирик иллюзион аттракционининг хайрлашув гастроллари.

КИНО

10 ИЮНДА

Ҳужжатли фильмлар:

«КУЛИКОВА МАЙДОНИДА» — **Дружба.**

«АРХИП ЛЮЛЬКА»— **Фестиваль.**

«МОСКВА, МЕН СЕНИНГ ЎҒЛОНИНГМАН»— **Тинчлик.**

«ҚЎШИҚЛАР БАЙРАМИ» — **Восток.**

«ЁШ ОВОЗЛАР» — **Қозоғистон.**

«ТИНЧЛИКДАН МУҲИМ НАРСА ЙЎҚ» — **Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллиги номли.**

«ТИНЧЛИК МАРШИ» — **Искра.**

«РАҚС БАЙРАМИ» — **Кўкча.**

«СОВЕТ РОССИЯСИ КУНИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

Бадиий фильмлар:

«КАРНАВАЛ» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **ВЛКСМнинг 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-05-01), **Фестиваль** (ёзги бинода, 21.45, телефон 32-78-02).

«ТОМЧИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Қозоғистон** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 35-24-92), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75.)

«ГОБИ ВА ХИНГАН ОША» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02), **Ҳамза номли** (17, 20.30, телефон 91-10-51).

«ҚУТУРГАН ПУЛЛАР» — **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07).

«АСРИМИЗ ЎҒИРЛИГИ» — **Искра** (16, 18, 20.00, телефон 39-11-76).

«ИЛОН ЙИЛИ»— **Ғ. Ғулом номли** (17, 20.00, телефон 48-42-80), **Мир** (17, 20.00, телефон 91-08-30).

11 ИЮНДА

Ҳужжатли фильмлар:

«КУЛИКОВА МАЙДОНИДА» — **Дружба.**

«АРХИП ЛЮЛЬКА»— **Фестиваль.**

«МОСКВА, МЕН СЕНИНГ ЎҒЛОНИНГМАН»— **Тинчлик.**

«ҚЎШИҚЛАР БАЙРАМИ» — **Восток.**

«ЁШ ОВОЗЛАР» — **Қозоғистон.**

«ТИНЧЛИКДАН МУҲИМ НАРСА ЙЎҚ» — **Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллиги номли.**

«ТИНЧЛИК МАРШИ» — **Искра.**

«СОВЕТ РОССИЯСИ КУНИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

Бадиий фильмлар:

«КАРНАВАЛ» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **ВЛКСМнинг 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-05-01), **Фестиваль** (ёзги бинода, 21.45, телефон 32-78-02).

«ТОМЧИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Қозоғистон** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 35-24-92), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75.)

«ГОБИ ВА ХИНГАН ОША» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02), **Ҳамза номли** (17, 20.30, телефон 91-10-51).

«ҚУТУРГАН ПУЛЛАР» — **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07).

«АСРИМИЗ ЎҒИРЛИГИ» — **Искра** (16, 18, 20.00, телефон 39-11-76).

«ИЛОН ЙИЛИ»— **Ғ. Ғулом номли** (11, 14, 17, 20.00, телефон 43-42-80).

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ 1-ЎЙСОЗЛИК КОМБИНАТИГА

бетончилар, монтажчилар, электр пайвандчилар, бўёқчилар, сувоқчилар, дурадгорлар, ойнасозлар, паркетчиларни. Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

ЛЕНИН РАЙОН КОРХОНАЛАРИГА

Слесарлар, контроль-ўлчов приборлари ва автоматларининг слесарлари, аппаратчилар, стерилизаторлар, сантехниклар, юк ортиб туширувчилар, ёрдамчи ишчилар, дурадгорлар, фаррошлар, назоратчилар, қирқувчилар, пайванд қилувчилар, қуювчилар, ювувчилар, ампулаларни қадоқловчилар; лифтёрлар, кадрларни тайёрлаш бўйича қурувчи-инженерларни, конструкторларни, экспедитер, товаршуносларни.

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОНИ КОРХОНАЛАРИГА

план-иқтисод бўлимининг бошлиғи, молия ишлари бўйича бош бухгалтернинг ўринбосари, ремонтчи-слесарлар, вентиляция ускуналарини ремонт қилиш ва уларга хизмат кўрсатиш билан шуғулланувчи сантехниклар, электрмонтёрлар, ҳайдовчилар, юк ортиб тушурувчиларни.

2-ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИГА

бичувчилар, заготовкачилар, қолипга тортувчилар, токарларни. Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланади.

ФРУНЗЕ РАЙОНИНИНГ КОНСТРУКТОРЛИК ТАШКИЛОТЛАРИГА

токарлар, фрезерчилар, сонли программали бошқариладиган дастгоҳларнинг токарь-операторларини.

ҲАМЗА РАЙОНИНИНГ ОБОДОНЛАШТИРИШ ТАШКИЛОТЛАРИГА

бош бухгалтер, ҳайдовчилар, юк ортиб тушурувчилар, автоэлектриклар моторист, пайвандловчи.

СПРАВКА ВА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНГ:

Марказий пункт — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
Ленин район пункти — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.
Октябрь район пункти — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
Чилонзор район пункти — 2-квартал, 3-уй.
Фрунзе район пункти — Ш. Руставели кўчаси, 62-уй.
Ҳамза район пункти — М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй.
Куйбишев район пункти — К. Маркс кўчаси, 59-уй.
Киров район пункти— Энгельс кўчаси, 48-уй.
С. Раҳимов район пункти — Қорасарой кўчаси, 270-уй.
А. Икромов район пункти — 22-квартал, 13-уй.
Сергели район пункти — Спутник массиви, 2-квартал, 69-уй.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

10 ИЮНЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

15.20 «Топшириқ». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.45 «Ёш техник —82». 16.20 Болалар учун фильм. «Уч қувноқ смена» 2 фильм. 17.25 П. И. Чайковский. 5-симфония. 18.15 «Жасорат». 18.45 «Миллионлар ленинча университети». «Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши». Кўрсатувни СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси П. Г. Бунич олиб боради. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Халқ куйлари». 19.45 «Ҳамдўстлик» телевизион журнали. 20.15 «Қумтепаликлардаги узундан-узоқ йўл». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 6-серия. 21.30 «Время». 22.00 «Қумтепаликлардаги узундан-узоқ йўл». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 7-серия. 23.10 «Дунё воқеалари». 23.25 О. Уайльд. «Содиқ дўст». РСФСР халқ артисти Н. Подгорний ўқийди.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.45 «Ян Сибелиус». Телевизион ҳужжатли фильм (Финляндия). 19.45 Бадиий гимнастика бўйича СССР чемпионати. Вильнюсдан олиб кўрсатилади. 20.15 «Халқ куйлари». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Дўстларимиз чеҳраси». 21.30 «Время». 22.00 П. И. Чайковский номли VII Халқаро конкурснинг тантанали очилиши. Кремлнинг Съездлар саройидан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Мушукча Женя ва йўл ҳаракати қоидалари», «Дилли—Далли қуёшли боғда». Мультфильмлар. 18.30 Ўзбекистон фармацевтларининг II съезди. 19.00 «КПСС Марказий Комитети Май (1982 й.) Пленуми қарорлари — ҳаётга». Фарғона «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмаси (рус). 19.30 «Ахборот» (рус). 19.45 Адабий альманах. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Қизлар гулдастаси». Концерт. 21.30 Москва «Время». 22.00 «ОЗОД ВАТАНИМИЗ, ОРТСИН ШОН-ШУҲРАТИНГ!». СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига бағишланган иттифоқдош республикаларнинг телевизион фестивали. Тожикистон телевидениеси программаси. Кўрсатув тугагач — Янгиликлар.

II

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Ерда ва осмонда». Телефильм. 18.40 «Эдуард Колмановский қўшиқлари». Фильм-концерт. 19.35 Реклама. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Осилсанг баланд дорга осил». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 МТ. II.

11 ИЮНЬ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Қумтепаликлардаги узундан-узоқ йўл». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 6- ва 7-сериялар.

12.05 Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 Амурдаги Комсомольск шаҳрига асос солинганлигининг 50 йиллигига. «Тонгдаги шаҳар». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.35 «Рус тили». 16.05 «Экономика тежамли бўлиши керак». Калуга «Хлорвинил» бирлашмасида Шчекин усулининг қўлланилиши ҳақида. (Ивано — Франков области). 16.20 Болалар учун фильм. «Уч қувноқ смена». 3-фильм. 17.25 «Москва комсомолининг ишлари». 17.55 Ф. Мендельсон. Скрипка. Фортепьяно ва камер оркестри ижроси учун концерт. 18.35 «Мунозара клуби». 19.15 «Дунё воқеалари» 19.30 Қозоғистоннинг Россияга ўз ихтиёри билан қўшилганлигининг 250 йиллигига бағишланган Қозоғистон ССР телевидениесининг программаси. «Қардошлик ҳақида сўз». Телевизион фильм премьераси. Қозоғистон ССР санъат усталарининг концерти. 21.30 «Время». 22.15 В. Гаврилин музикасига ёзилган «Анюта» фильм-балетининг премьераси. 23.25 «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

17.45 Кўрсатувлар программаси. 17.50 «Тонгги куй». Мультфильм. 18.00 Халқ судлари ва халқ маслаҳатчиларига сайловлар олдидан. 18.20 «Совет Ўзбекистони композиторлари». М. Бурхонов. 19.30 «Ахборот». (рус). 19.45 «Совет Ўзбекистони композиторлари». М. Бурҳонов. (давоми). 20.30 «Ахборот». 20.50 «Серқуёш ёз қўшиқлари». Фильм-концерт премьераси. («Ўзбектелефильм»). 21.20 «Мисгар». Телефильм. 21.30 Москва. «Время». 22.15 «Дунё воқеалари». 22.45 «Ижод саҳифалари». В. Карпов (рус). 23.30 Янгиликлар.

М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

13 ИЮНЬ СОАТ 19.00ДА

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўриги-конкурси ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА

Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

Нарзиддин ШЕРМАТОВ

Солистлар: Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ, Ҳотам ҲОЖИЕВ, Бахтиёр ТЎЛАГАНОВ, Дилором ҚАЮМОВА, Новвотхон ЖЎРАЕВА, Райҳон АБДУЛЛАЕВА, Лола ОҚИЛОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстри — Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қодир МЎМИНОВ.

Музика раҳбари — Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ.

БУЮРТМА БЎЙИЧА СЕҲРГАРЛИК

Сиз республикамизнинг Самарқанд, Бухоро, Хива ва бошқа тарихий шаҳарларида бўлганмисиз? Осмонўпар миноранинг гўзаллиги, бир-бирига ўхшамаган меъморлик ансамбллари Сизни ҳайратда қолдирган бўлса ажаб эмас. Улар инсон хотирасида умрбод сақланиб қолади.

Аммо баъзан бир нарсадан афсусланасиз. Ҳамма обидаларни ўз кўзингиз билан кўриб, бевосита қўл билан ушлашга интилиб суратга тушишни унутиб қўясиз. Агарда тарихий ёдгорликлар олдида тушган суратингизни қариндош-уруғларингизга, дўстларингизга совға қилсангиз ёки оилавий альбомга солиб қўйсангиз қандай яхши бўлар эди.

Аммо бунга ҳеч афсусланманг. Бу хатоингизни тузатишингиз мумкин.

«Ёшлик» фотостудияси ҳузурида ташкил этилган салонда сиз пойтахтимиз ва республикамиз бошқа шаҳарларининг диққатга сазовор жойлари манзарасида суратга тушишингиз мумкин.

БУНДА СИЗГА «ФОТОРЕКЛАМА» КОМБИНАТИ ЁРДАМ БЕРАДИ.

«ЁШЛИК» фотостудиясининг адреси: Тошкент шаҳри, Комсомол майдони (Тошкент Давлат цирки ёнида).

Бу ерда турли ҳажмдаги оқ-қора ва рангли фото, барча ҳужжатлар учун фотолар, портретлар, виньеткалар тайёрланади, болалар боғчалари ва муассасаларга хизмат кўрсатилади, студия ҳузурида болалар салони бор.

«ФОТОРЕКЛАМА» КОМБИНАТИ.

ҚОРА ЛИКОБЧАНИНГ СИРИ

Кишилар фонограф (овоз ёзиш мосламаси)**нинг мавжудлигини биринчи марта 1977 йили: Эдисон уни дўстларига кўрсатганидан кейин билиб олдилар. Уларнинг кўз олдида айтарлик мураккаб бўлмаган машина намоён бўлди, аммо бу машина, ва ажабо, инсон овозига ўхшаш овоз билан гапирар эди. Улар: «Хайрли тонг! Аҳволингиз қалай? Фонограф сизга ёқадими?» деган сўзларни эшитишди.**

Бу— ҳозирги электрофонларнинг бобокалони эди. Улар туфайли биз эндиликда ўзимиз ёқтирган қўшиқни ёки бирор машҳур артистнинг овозини қайта ва қайта тинглашимиз мумкин. Бунинг учун игначани сеҳрли қора ликобча устига қўйсангиз шунинг ўзи кифоя...

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

«Ташкультторг» магазинларида машҳур опералар, халқ музикаси асарлари (Миртемир шеърига басталанган қўшиқлар, наво мақоми, К. Раҳимов, Ҳ. Ҳамидов, Ш. Пармонов ижросида қўшиқлар) ёзилган грампластинкалар бор.

Эстрада музикасининг мухлислари бу ердан «Верасы», «Самоцветы», «Веселые ребята», «Синяя птица», «Шестеро молодых», «Ялла», «Наво» вокал-чолғу ансамбллари, «Карнавал» ва «Автограф» рок-группаларининг концертлари, В. Висоцкий, А. Пугачева, Ж. Рождественская, В. Кикабидзе ва бошқа машҳур хонандалар ижросидаги қўшиқлар ёзилган грампластинкаларни харид қилишлари мумкин.

Чет эл эстрадаси мухлисларига Эдислав Сосницкая (Польша), Евгений Душанов (Югославия), «Три степени» рок-группаси (АҚШ), «Нью сикерс» Москвада» (Буюк Британия)нинг чиқишлари ёзилган грампластинкалар таклиф этилади.

Меҳрибон ва довюрак Айболит, доктор билан Африкага йўл олган унинг дўстлари—маймунча Чичи, кучукча Авва, тўтиқуш Корродо ҳақидаги эртакни ҳамма болалар яхши кўришади.

Болалар ўзлари севиб қолган эртаклар «Чипполинонинг саргузаштлари», «Ибн Хаттоб», «Қизил Шапкача», «Этик кийган мушук» билан яна қайта учрашадилар.

Ана шу ва бошқа пластинкаларни сиз ҳар доим «Ташкультторг» магазинларидан сотиб олишингиз мумкин.

«Ташкультторг» магазинлари сиёсий маориф уйлари ва кабинетларига, маданий-оқартув муассасаларига, ўқув юртларига ҳамда бошқа жамоат ташкилотларига пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан ижтимоий-сиёсий мавзудаги ёзуви бўлган грампластинкаларни, магнитофон ленталарини таклиф қилади.

МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСЛАРИ:

4— Куйбишев шоссеси, 850-уй (Қўйлиқ бозори).
5— Госпитал бозори.
9/1— Олой бозори.
11/1— 1-Май бозори.
13 —М. Ҳасанова кўчаси, 33-уй (4-турар жой шаҳарчаси).
14— Беруний кўчаси, 16-уй, Марказ— 27 квартали.
15— У. Юсупов кўчаси, 95-уй.

«ТАШКУЛЬТТОРГ»

ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

ИШОНЧЛИ, ФОЙДАЛИ, ҚУЛАЙ!

ТОШКЕНТ ШАҲРИНИНГ РАЙОН ИЖРОИЯ КОМИТЕТЛАРИ ИЧКИ ИШЛАР БЎЛИМЛАРИ ҚОШИДАГИ

ИДОРАДАН ТАШҚАРИ МУҲОФАЗА БЎЛИМЛАРИ

шартнома бўйича гражданларнинг квартираларини уларнинг телефон линияларидан фойдаланилган ҳолда ўз муҳофазасига олади, шунингдек шаҳар телефонлари бўлмаган тақдирда уларнинг жиҳозларини электр сигнализацияси билан бирлашган ёки автоном ҳолда ўрнатиб беради. Муҳофаза сутканинг исталган вақти ва исталган муддатга амалга оширилади.

Справкалар олиш учун идорадан ташқари муҳофаза бўлимларига мурожаат қилинсин:

Ленин районн — Гречушкин кўчаси, 61-уй. Телефонлар: 91-23-36, 91-36-60.

Киров районн — Ленин проспекти. Телефонлар: 35-00-97, 35-06-81.

Куйбишев районн — Черданцев кўчаси, 4-уй. Телефонлар: 66-28-22, 66-58-62.

Фрунзе районн — Б. Хмельницкий кўчаси, 60«а»-уй. Телефонлар: 53-28-52, 53-27-34.

Чилонзор районн— Волгоград кўчаси, 21«а»-уй. Телефонлар: 77-76-28, 77-65-32.

Октябрь районн — Форман кўчаси, 100-уй. Телефон 44-28-56.

Ҳамза районн — Ҳасанов кўчаси, 26-уй. Телефонлар: 96-37-30, 96-14-90.

Сергели районн — Сергели массиви, 10-квартал, 63-уй. Телефонлар: 57-67-24, 53-81-28.

С. Раҳимов районн— Сағбон кўчаси. Телефонлар: 46-28-00, 46-28-02.

А. Икромов районн — Чилонзор массиви, 24-квартал, 24-уй.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг

ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИ

1982 ЙИЛ УЧУН

Ленинград олий политехника билим юрти, СССР ички ишлар министрлигининг Орджоникидзе, Пермь, Саратов, Новосибирск олий ҳарбий қўмондонлик билим юрти, СССР Ички ишлар министрлигининг Ҳарьков олий ҳарбий билим юрти, Орлов олий алоқа қўмондонлик билим юртларига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

СССР Ички ишлар министрлигининг ҳарбий билим юртларида ўқиш муддати — 4 йил.

Билим юртига ўрта маълумотли, ҳарбий хизматга чақириш ёшида бўлган 17 — 21 ёшли йигитлар қабул қилинадилар.

Ўқиш даврида курсантлар овқат, кийим-кечак ва норма бўйича пул билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: 700061. Тошкент шаҳри, Жуковский кўчаси, 87-уй, 118-хона, кадрлар бўлими.

«ЎЗПРОМВЕНТИЛЯЦИЯ» ТРЕСТИНИНГ

ЎҚУВ ПУНКТИ

3 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Курслар вентиляция системаларини монтаж қилиш ва ҳавони кондициялаш, қурилмаларни ўрнатиш бўйича слесарь-вентиляциячилар, вентиляция системалари деталларини тайёрлаш бўйича слесарь-вентиляциячиларни тайёрлайди.

Курсларга 17 дан 40 ёшгача бўлган 8 — 10 синф маълумотидаги кишилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Ўқишга қабул қилинганлар ойига 76 сўм ҳажмида стипендия оладилар.

Ёлғизларга ҳамма қулайликларга эга бўлган ётоқхона берилади.

Курсларни битирганлар «ПРОМВЕНТИЛЯЦИЯ» ташкилотларига ишга юбориладилар.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: паспорт, ҳарбий билет, меҳнат дафтарчаси, яшаш жойидан справка, соғлиғи ҳақида справка, 3 та фотосурат (3 х 4 см.).

Машғулотлар группаларнинг тўлишига қараб бошланади.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700047, Тошкент шаҳар, Ленинград кўчаси, 19-уй, 3-қават, кадрлар бўлими.

«Ташсантехгазмонтаж» трестининг

ЎҚУВ ПУНКТИ

3,5 ойлик курсларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқувчилар ойига 76 сўм стипендия оладилар, курсни тугатганларидан сўнг ёлғизлар ва бошқа шаҳардан келганларга ётоқхонадан жой берилади.

Трест ишчилари 3 —5 йил ичида турар жой билан таъминланадилар.

Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Октябрь район, 1-Радиальний проезди, 12«а»-уй (10, 23, 27-трамвайлар, 14, 48, 10, 88, 107, 108, 125-автобуслар, 2, 7, 10-троллейбусларнинг «Ишчилар шаҳарчаси» бекати).

БУТУНИТТИФОҚ «СОЮЗУЧЕТИЗДАТ» ДАВЛАТ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН БЎЛИМИ

бланкаларни (этикалар), **справка ва ҳоказоларни тайёрлаб бериш**

ИМКОНИЯТИГА ЭГА

Бланкалар томонларидан бирининг размери 10 сантиметрдан ошмаслиги керак.

Бланкаларнинг ўртача тайёрлаб бериш тиражи 100.000 нусха.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Уйғур кўчаси, 222-уй.

Тошкент политехника институти ректорати ва жамоат ташкилотлари институтнинг кечки механика-машинасозлик факультети декани, доцент С. А. Расуловга отаси

Асамутдин Расулович РАСУЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

«Силикат» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи Оҳангарон «Цемент» илмий-техника станциясининг директори Э. М. Ражаббековга опаси

Муҳаррам РАЖАББЕКОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

10 ИЮНЬ, 1982 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

Р—07272.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент — ГСП Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат: — 33-57-02, бўлимлар; партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83: совет қурилиши ва ҳуқуқ —33-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-55-32; хатлар — 33-79-70; эълонлар бўлими—33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари —33-90-50.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри. В— 2524 ИНДЕКС 64691 1 8